

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1932 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

I en den 16 mars 1932 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 220, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade förslag till

dels lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

dels förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379),

dels ock förordning med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet.

Förslag

till

lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt anvisningarna till samma lag skola i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse ävensom att till anvisningarna till 10 § i samma lag skall fogas en ny punkt betecknad 6 av nedan angivna lydelse:

2 §.

Allmän kommunalskatt är dels fastighetsskatt, dels kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig:

för jordbruksfastighet: fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens jordbruksvärde, fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens tomt- och industrivärde samt fyra skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens skogsvärde;

för annan — — — fastighetens taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Etthundra skatteören bilda en skattekrona.

9 §.

Taxeringsvärde skall, där ej annat följer av vad nedan stadgas, åsättas till det belopp, som prövas utgöra taxeringsenhetens värde efter ortens pris (allmänna saluvärdet).

Område, som utgöres av skogsmark och växande skog, skall upptagas till det värde, det kan anses äga vid ett efter rationella grunder bedrivet skogsbruk. Kan området eller del därav anses betinga ett högre allmänt saluvärde vid utnyttjande till tomtmark eller till industriellt eller likartat ändamål än vid användning för skogsbruk, skall dock området eller delen upptagas till allmänna saluvärdet.

Frälseränta uppskattas till tjugu gånger det belopp, varmed räntan beräknas utgå.

(Se vidare anvisningarna.)

12 §.

2 mom. Nya taxeringsvärden skola åsättas i stället för de vid den allmänna fastighetstaxeringen bestämda, därest under löpande taxeringsperiod

sådant förhållande inträffat, att taxeringsenhet bör uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter böra sammanslås till en, eller ändring i fastighets beskattningsnatur inträtt, eller fastighet, som förut varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig,

eller fastighets värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så minskats, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel,

eller fortsatt bebyggelse skett å fastighet, som vid den tidpunkt, näst föregående taxering avsett, ej varit färdigbyggd,

eller fastighets värde eljest genom ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att därav föranledes en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Taxering, som i detta mom. avses, skall, med iakttagande av de ändringar i avseende å fastigheten, som ägt rum sedan den tidpunkt, det senast åsatta taxeringsvärdet avsett, ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt, som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen. Föranledes taxeringen därav, att fastighet, som förut varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig, skall fullständig nyvärdering av fastigheten ske med hänsyn till berörda prisläge.

32 §.

2 mom. Har livränta utgått — — — intäkt räknas:

a) om livräntan utgått på grund av pupillförsäkring, för vilken avgifter erlagts på grund av tjänst eller vilken tagits annorledes än mot engångspremie, försävvitt livräntetagaren under beskattningsåret fyllt högst 21 år:

livräntans hela belopp med avdrag av 600 kronor;

b) om livräntan — — — hela belopp;

c) om livräntan eljest utgått på grund av pensionsförsäkring annorledes än mot engångspremie:

livräntans hela belopp; samt

d) om livräntan — — — försäkringsavtalets ingående.

Allmänna pensionsförsäkringen anses ej innefatta försäkring mot engångspremie.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande, i fråga om jordbruksfastighet, 5 procent av jordbruksvärdet och tomt- och industrivärdet samt 4 procent av skogsvärdet och, i fråga om annan fastighet, 5 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning — — — fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — lägenheten belöper.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — njuta avdrag:

1) för periodiskt — — — eller uppfostran;

2) för avgift till allmänna pensionsförsäkringen samt övrig pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften erlagts för den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, för hans make eller hans omyndiga barn, dock ej om avgiften erlagts till ränte- och kapitalförsäkringsanstalt eller på grund av försäkring mot engångspremie; samt

3) för premier — — — även för sin make och sina omyndiga barn betalt för — — — här ovan.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som — — — sålunda uppburits.

50 §.

2 mom. För fysisk person — — — överskjuter ortsavdraget.

Återstår efter tillämpning av föregående stycke för skattskyldig, vilkens hemortskommun tillhör ortsgrupp I eller II och ej utgör stad, av den taxerade inkomsten högst 500 kronor, skall denna ytterligare minskas med 20 kronor.

Finnes skattskyldigs — — — 700 kronor.

Vad härefter — — — beskattningsbar inkomst.

Anvisningar

till 8 §.

2. Emellertid måste — — — äga rum.

I sådant — — — utgör taxeringsenhet.

Detsamma gäller, om del av fastighet upplåtits till annan för självständigt, mera stadigvarande nyttjande. I enlighet härmed bör exempelvis torp, även torp för skogsarbetare o. dyl., därå jordbruket av torpinnehavaren bedrivs som självständig näring och väsentligen med egna inventarier, särskilt taxeras. Om däremot innehavet av torpet väsentligen är att anse såsom bostadsförmån eller såsom en del av den ersättning, som tillkommer torparen för åtagen arbetsskyldighet till huvudfastigheten, bör torpet icke behandlas såsom särskild taxeringsenhet. Är upplåtelsen — — — särskild taxeringsenhet.

Vidare skall — — — understöd, m. m

till 9 §.

1. Med fastighets värde efter ortens pris (allmänna saluvärdet) förstås det belopp, som en förständig köpare kan antagas vilja betala för fastigheten, om den tänkes såld inom den kundkrets, som för en dylik egen- dom kan antagas vara att påräkna, och köpt för ett med hänsyn till fastighetens beskaffenhet lämpligt utnyttjande, utan avräkning för gäld eller för kapitalvärdet av skyldighet att utgiva undantag eller av annan privaträttslig förpliktelse, vilken ej är hänförlig till servitut eller annat liknande förhållande.

Härav följer, att köpeskilling, som under senare tid faktiskt betalats för en viss fastighet, icke får utan vidare anses som ett exakt uttryck för det allmänna saluvärdet. Frånsett det att köpeskillingen kan hava påverkats av särskilda förhållanden, såsom släktskap, affektionsvärde o. dyl., kan densamma vara ett topp-pris eller ett bottenpris, som ingalunda motsvarar det allmänna saluvärdet. Sådant kan föranledas av vid tiden för försäljningen rådande abnorma konjunkturer å fastighetsmarknaden, av särskilt tvingande skäl till försäljning eller köp vid en viss tidpunkt, av ett obetänksamt ingånget avtal m. m. dylikt. Först om ett något så när tillräckligt antal olika försäljningar föreligga, om vilka anledning ej finnes antaga, att ovidkommande omständigheter inverkat å prisbildningen, kan ur dem dragas en tillförlitlig slutsats angående det allmänna saluvärdet. Detta värde är sålunda att förstå såsom ett normalt värde i handel ochandel, icke såsom beloppet av en i visst fall för en viss fastighet faktiskt betald köpeskilling.

Vid sidan av faktiskt betalda köpeskillingar — vilkas betydelse såsom uppskattningsgrund dock ingalunda må underskattas — måste vid taxeringen beaktas andra förhållanden, som kunna tjäna till ledning för bedömning av allmänna saluvärdet å en fastighet, såsom fastighetens avkastning, brandförsäkringsvärde å byggnader m. m. Särskilt vad angår jordbruksfastighet böra till ledning vid taxeringen gälla de *enhetsvärden*, som föreslagits i den ordning, taxeringsförordningen närmare omförmäler. Allmänna saluvärdet bör sålunda framgå såsom resultat av ett övervägande av olika beträffande fastighetsvärdena i allmänhet och särskilt värdet å den ifrågavarande fastigheten kända förhållanden.

Det må anmärkas, att all mark regelmässigt har något, om ock stundom obetydligt saluvärde. Ej ens s. k. impediment, vartill mossar, myrar, kärr, berg, fjällmark och annan dylik mark med ingen eller ringa avkastningsförmåga ur skoglig synpunkt äro hänförliga, kan i regel anses vara helt värdelöst, då det kan tänkas äga användbarhet ur andra synpunkter.

2. Vid värdesättning av *jordbruksfastighet till den del den ej utgöres av skogsmark och växande skog* skall noga beaktas, om och i vilken omfattning ökning eller minskning av det värde, som erhålles vid tillämp-

ning av de för fastigheter av motsvarande storlek i orten antagna enhetspriser eller andra allmänna taxeringsgrunder, bör äga rum till följd av förhållanden, vilka äro för den fastigheten säregna, såsom:

fastighetens läge samt mer eller mindre goda eller dåliga avsättnings- och användningsförhållanden;

ägornas inbördes läge och därav föranledda mer än vanligt goda eller svåra brukningsförhållanden samt om fastigheten är i synnerligt god hävd eller vanhävdad och förfallen;

åbyggnadernas beskaffenhet, om de skilja sig från i orten för fastigheter av motsvarande storlek vanligt medelbestånd, d. v. s. om å fastigheten finnes förnämligare bostadsbyggnad eller eljest ovanligt goda åbyggnader eller om åbyggnaderna äro olämpliga, förfallna eller otillräckliga;

mera betydande trädgårdsanläggning eller bestånd av växande träd å åker eller äng;

särskilda naturtillgångar eller liknande förmåner, som kunna finnas å fastigheten, såsom vattenfall, torvmosse, ej inmutningsbara fyndigheter, möjlighet till jakt, fiskevatten o. dyl., försåvitt samma naturtillgång eller förmån ej är av beskaffenhet att, efter ty under 8 § sägs, böra särskilt taxeras;

servitut eller annan liknande rättighet till förmån eller last för fastigheten;

förekomsten av sådana ovan ej omförmälda förhållanden, som avses i punkt 5 här nedan;

med mera sådant.

Jämväl vid värdesättning av *annan fastighet* skall hänsyn tagas till för varje fastighet säregna förhållanden, såsom:

fastighetens läge med därav följande större eller mindre möjligheter i fråga om dess utnyttjande, exempelvis för tomt i stad: om inskränkningar gälla i rätten till dess bebyggande, om den ligger i stadens affärscentrum eller i yttre område, om den ligger vid huvudgata eller bigata, om den är hörntomt eller mellantomt o. s. v.; för industrifastighet, upplagsplats, stenbrott, grustäkt o. dyl.: om den äger bättre eller sämre tillgång till erforderliga kommunikationer, o. s. v.;

markens naturliga beskaffenhet och därav följande större eller mindre lämplighet för ett förmånligt tillgodogörande, exempelvis om tomtmark företer synnerligen goda eller dåliga grundläggningsförhållanden, om stenbrott, grustäkt o. dyl. för sitt utnyttjande erbjuder större eller mindre av naturförhållandena förorsakade svårigheter, o. s. v.;

förekomsten av plantering, trädgårdsanläggning eller dyl., som kan göra fastigheten särskilt begärlig;

servitut eller annan liknande rättighet till förmån eller last för fastigheten;

med mera sådant.

Vid värdesättningen måste alltid fasthållas, att det, alldeles oavsett

vilken *metod* som användes för denna, alltid är allmänna saluvärdet, som skall vara avgörande för taxeringen. En riktig tillämpning av de här stadgade reglerna bör således ej kunna medföra ett sådant resultat, som att en tomt med tillhörande åbyggnad, taxerad som annan fastighet, erhåller högre taxeringsvärde än ett annat i närheten liggande lika värdefullt område med liknande åbyggnad, vilket taxerats såsom jordbruksfastighet, allenast på den grund att beträffande den senare fastigheten värdesättningen skett på grundval av de i punkt 1 här ovan angivna enhetsvärden.

3. Taxering av *vattenfall* med tillhörande byggnader torde endast undantagsvis kunna ske med ledning av faktiskt erlagda köpeskillingar.

Outbyggt vattenfall uppskattas till värdet på normal lågvatteneffekt enligt för orten gällande pris på vattenkraft, under hänsyntagande till den tid, som beräknas förflyta, tills fallet blir utbyggt, regleringsmöjligheter vid fallet, förhållanden som inverka på kostnaderna för fallets utbyggande såsom fallhöjd, fallets längsträckthet och grundförhållanden, avstånd från järnvägsstation och huvudsaklig kraftavsättningsort, kostnader för andel i regleringsdamm m. m.

Normal lågvatteneffekt beräknas efter bruttofallhöjden vid normalt lågvattenstånd och normal lågvattenmängd. Vattenmängd, som måste avstås till samfärdsel och andra behov, medräknas ej.

Outbyggt vattenfall, som ej kan tillgodogöras tillsammans med annat vattenfall, kan anses sakna självständigt värde, om dess fallhöjd understiger en meter. Vattenfall, som ej kan förväntas bliva utbyggt inom överskådlig framtid, kan jämväl anses sakna särskilt värde.

Värdet av *kraftverk* kan uppskattas med utgångspunkt från den avkastning, som med hänsyn till den för anläggningen naturliga kundkretsen bör normalt kunna påräknas från en dylik anläggning, samt normala omkostnader för verkets årliga drift under beaktande av anläggningens påräkneliga varaktighetstid.

Där tillfredsställande uppgifter för bedömande av de i det föregående angivna förhållandena ej stå till förfogande, må vid taxering av kraftverk följande värderingsmetod komma till användning.

Vattenfallet såsom sådant uppskattas, såsom om det vore utbyggt och skulle omedelbart utbyggas.

Den mark å land, som tages i anspråk för anläggningen med bostadshus, upptages till skäligt värde.

Värdet å i kraftverk ingående byggnader, däri inbegripna fasta maskiner, uppskattas särskilt för byggnadsarbeten, jämväl bostadshus, särskilt för turbinutrustning och särskilt för elektrisk utrustning med utgångspunkt från den faktiska anskaffningskostnaden, omräknad till värdet vid den tidpunkt taxeringen avser under hänsyntagande till prisändringar, som ägt rum sedan de tidpunkter, då anskaffningen skett, och erforderlig avskrivning. Vid uppskattning av avskrivningens storlek

beaktas, att för större anläggningar vanligen kan beräknas en längre varaktighetstid än för mindre sådana.

Avdrag får vid uppskattningen ske för skyldighet att leverera ersättningskraft, grundad på vattenlagen; rättighet att utfå dylik kraft skall, i den mån rättigheten kan utnyttjas av den fastighet, varmed den är för- enad, tagas i betraktande vid dess taxering.

För uppskattning av värdet å *kvarnar, sågar och liknande smärre anläggningar* torde, i den mån ej annan värderingsgrund står till buds, sist omförmälda värderingsmetod i tillämpliga delar kunna komma till användning.

Regleringsdamm uppskattas med hänsyn till dels för densamma i an- språk tagen mark, dels dammbyggnaden. Dammbyggnad uppskattas på sätt ovan sagts om till kraftverk hörande byggnad. I kostnaden för bygg- naden inräknas kostnad för rensningar intill dammen ovan- och nedanför densamma. Värdet av de vattenfallsfastigheter, som bidragit till regle- ringsdammen, minskas i stället med belopp, svarande mot deras andel i dammanläggningen.

4. För *jordbruksfastighet till den del den utgöres av skogsmark och därå växande skog* skola gälla följande uppskattningsgrunder, vilka när- mare utvecklas i särskild instruktion för värdering av skogsmark och växande skog.

Dylik fastighet skall, försåvitt ej beträffande densamma eller del därav förekomsten av mervärde, som i punkt 5 här nedan avses, till annat för- anleder, upptagas efter det värde, den kan anses äga vid ett efter ratio- nella grunder bedrivet skogsbruk. Åtskillnad göres vid uppskattningen mellan skogsmark, växande skog och särskild förmån å skogsmarken.

Skogsmark skall värdesättas efter sin normala avkastningsförmåga (skogsmarkens avkastningsvärde).

Såsom skogsmark skall därvid upptagas all icke odlad mark, som, vare sig den vid tillfället är skogbärande eller ej, är lämplig att använda för skogsproduktion. Till skogsmark hänföres således även ljunghärad och annan dylik mark, som av ålder ligger skoglös, såframt den kan an- ses lämpa sig för skogsproduktion. Är å skogbeväxt hagmark (betes- mark) betestillgången det väsentliga och skogsproduktionen av underord- nad betydelse, skall marken likväl taxeras såsom skogsmark, såvida icke densamma är att betrakta såsom kultiverad betesäng. Med kultiverad be- tesäng förstås sådan icke i vanlig mening under plog lagd, i huvudsak foderproducerande men ej sällan något trädbevuxen betesmark, som för betets förbättrande är föremål för ordnad skötsel, varmed förstås så- dana åtgärder som röjning, dikning, planering, kalkning, gödsling, frö- sådd med mera. Såsom skogsmark skall ej heller upptagas sådan skoglös eller ej sällan något trädbevuxen ängsmark, som, ehuru den visserligen kan användas för skogsproduktion, i främsta rummet disponeras för fo- derproduktion genom bete eller slåtter samt med god hushållning även

bör därtill användas (naturlig betes- eller slätteräng), ehuru den ej är föremål för egentliga kulturåtgärder.

Till skogsmark hänföras icke mossar, myrar, kärr, berg, fjällmark och annan dylik mark, som på grund av klimatiska förhållanden, ogynnsamma vattenförhållanden, näringsbrist eller de lösa jordlagrens ringa djup är av den beskaffenhet, att någon egentlig skogsproduktion där icke kan påräknas. Sådan marks värde skall medräknas vid värdesättning av fastigheten i övrigt.

Skogsmarkens normala avkastningsförmåga skall beräknas genom värdering i penningar av den årliga virkesavkastning, som anses kunna erhållas under antagande att marken vore beväxt med ett tillfredsställande samt å behöriga åldrar fördelat virkesförråd (normal skogstillgång).

Den normala årliga virkesavkastningen uppskattas i kubikmeter per hektar såsom uttryck för markens virkesproducerande förmåga (bonitet). Värdet i penningar av den sålunda uppskattade normala årsavkastningen beräknas efter virkets nettovärde per kubikmeter å rot (rotvärde) enligt de pris, som i genomsnitt varit å orten gällande för de sortiment, varav dylik normal virkesavkastning anses sammansatt, under viss tidsperiod, som bestämmes i instruktionen för värdering av skogsmark och växande skog.

Från värdet av den enligt sålunda angivna grunder beräknade avkastningen skall avdragas en tredjedel för kostnader för skogens vård, förvaltning, bevakning, väg- och byggnadsunderhåll, skogskultur, skyddsdikning, skogsindelning, skatter m. m. För skyddsskog eller annan därmed jämförlig skog, som på grund av gällande lagstiftning eller rådande svåra naturförhållanden måste skötas i skyddssyfte med anlitan för skogens vård och underhåll av en osedvanligt stor del av den alstrade avkastningen, må avdraget för kostnader efter prövning i varje särskilt fall och med angivande av skälen höjas, dock ej till mer än hälften av den beräknade normala avkastningen. Det sålunda reducerade värdet anses utgöra nettovärdet på ett års normal avkastning per hektar skogsmark.

Skogsmarkens avkastningsvärde per hektar anses utgöra så många gånger nettovärdet på ett års normala avkastning, som bestämmes i instruktionen för värdering av skogsmark och växande skog.

Växande skog skall — oavsett om avverkningsrätt till densamma upplåtits eller ej — värdesättas med hänsyn till det skick, vari den faktiskt befinner sig, och den avkastning i penningar (värdeavkastning), som för framtiden därur kan uttagas under förutsättning av en rationellt driven hushållning. Därest skogen innehåller ett sådant på behöriga åldrar fördelat virkesförråd, att den beräknade normala avkastningen genast kan uthålligt uttagas, och sålunda normal skogstillgång förefinnes, sättes värdet till det antal gånger nettovärdet på ett års normala avkastning, som bestämmes i ovannämnda instruktion. Avviker skogstillgången från det

normala, fastställes den växande skogens värde med hänsyn till skogstillgångens förhållande till normal sådan (relativ skogstillgång).

Belastas skogsområde av servitut eller liknande rättighet, kan därav föranledas nedsättning av den växande skogens värde, och bör sådan nedsättning särskilt angivas.

Särskild förmån å skogsmarken, såsom skogsbete, möjlighet till jakt, byggnad å skogen, i den mån ej densamma bör anses inbegripen i sådant normalt byggnadsbestånd å taxeringsenheten, som inräknas i de för inägorna tillämpade enhetsvärden, servitutsrätt e. dyl., skall uppskattas för sig med skäligt belopp. Härvid skall alltid iakttagas, att uppskattnings sker till det värde förmånen har för den taxeringsenhet, varom fråga är. Om rationellt skogsbruk bedrivs å skogsmarken, må betesvärde åsättas endast så framt betet plägar utnyttjas. Därest å skogsmark, varå rationellt skogsbruk ej bedrivs, bete ej plägar utnyttjas, torde detta i regel visa, att betet för ifrågavarande fastighet har så obetydligt värde, att anledning att särskilt uppskatta detsamma saknas. Skogshärbärgen och andra dylika, oftast mera tillfälliga byggnader åsättas intet särskilt värde, utan anses deras värde ingå i skogsmarkens värde.

Har på grund av förhållande, som angives i punkt 5 här nedan, område, som utgöres av skogsmark och växande skog, helt eller delvis ett sådant mervärde, som i sagda punkt omförmäles, skall området till den del det äger ett dylikt mervärde uppskattas till allmänna saluvärdet. Att därjämte för åsättande av särskilda redovisningsvärden enligt 10 § skogsmarkens avkastningsvärde och den växande skogens värde å dylikt område skola enligt här ovan angivna grunder uppskattas tillsammans med motsvarande värden å övrig skogsmark och växande skog å taxeringsenheten, framgår av anvisningarna till 10 §.

5. Jordbruksfastighet eller del därav kan stundom äga ett högre allmänt saluvärde än om den skulle användas endast för jordbruk med binnärningar eller skogsbruk på den grund, att den inom överskådlig framtid lämpligen kan användas såsom tomtmark eller för industriellt eller likartat ändamål.

Ett dylikt högre värde förefinnes i allmänhet blott å sådan jordbruksfastighet, å vilken finnes vattenfall, brytvärdig fyndighet, torvmosse e. dyl. eller som är belägen i närheten av större stad eller i tillväxt varande industri-, järnvägs- eller annat tätare bebyggt samhälle. Men även närbelägenhet till gruv- eller vattenkraftsanläggning, badortsanläggning eller annat sådant företag kan medföra, att i fastighetens allmänna saluvärde ingår ett mervärde av ifrågavarande art; i den mån utvecklingen å en dylik ort fortskrider, behöver närbelägen därför lämpad mark tagas i anspråk för nya bostäder, industriella anläggningar m. m.

Vid uppskattnings av värdet å fastighet, varom nu är fråga, bör iakttagas, att detta merendels är beroende av utvecklingens hastighet och att hänsyn härtill måste tagas. Därest exempelvis ett område kan exploa-

ter as såsom tomtmark, är det möjligt, att någon eller några tomter kunna omedelbart avyttras efter visst å-pris, medan däremot övriga tomter kunna först successivt försälas och exploateringen kan väntas bliva slutförd först efter så lång tid, att något mervärde för tomtändamål knappast kan anses ännu tillkomma alla delar av området, utan att det dock är möjligt att avgöra, i vilken ordning de särskilda delarna kunna komma att tagas i anspråk såsom tomtmark. Vid bestämmande av det pris, som en förständig köpare skulle vilja erlægga för ett dylikt område, måste denne göra sin kalkyl så, att de vid olika tidpunkter påräkneliga försäljningsvärdena diskonteras till nutidsvärden, därvid hänsyn tages jämväl till exploateringens osäkerhet och andra dylika omständigheter. Tillbörlig hänsyn måste därjämte tagas till å ena sidan den avkastning, som kan erhållas från fastigheten, innan försäljningen för tomtändamål kan väntas äga rum, å andra sidan kostnader för exploatering m. m.

Beträffande i jordbruksfastighet ingående område, som utgöres av skogsmark och växande skog, tages hänsyn till mervärde, varom här ovan sagts, allenast om och i den mån området eller del därav verkligen kan anses betinga ett högre allmänt saluvärde vid utnyttjande till tomtmark eller industriellt eller likartat ändamål än vid användning för skogsbruk samt om förstnämnda värde tillika överstiger det enligt punkt 4 här ovan uppskattade värdet på området eller delen därav. I den mån detta ej är fallet verkställles uppskattningen allenast efter de särskilda grunder, som gälla enligt punkt 4 här ovan.

6. Om två eller flera fastigheter, vilka äro belägna i skilda kommuner, skulle, därest de hade varit belägna i samma kommun, hava utgjort gemensam taxeringsenhet, bör taxeringen verkställas, som om detta varit förhållandet och det i enlighet med föreskriften i tredje punkten sista stycket av anvisningarna till 8 § skolat angivas, huru stor del av taxeringsvärdet som belöpt å vad som faller inom varje särskild kommun.

7. Vid uppskattning av frälseränta bör densamma beräknas utgå med det belopp, vartill räntan uppgått enligt markegång för året näst före taxeringsåret; dock att, där räntan i enlighet med 14 § i kungörelsen den 11 maj 1855 utgår efter medelmarkegångspris, detta senare bör läggas till grund för beräkning av räntans belopp.

till 10 §.

1. Det i — — — åsatta taxeringsvärdet.

2. Vid angivande av *jordbruksvärde* har man att utgå ifrån att fastigheten i fråga användes till jordbruk med binäringar eller skogsbruk. Med denna förutsättning skall såsom jordbruksvärde upptagas värdet av fastighetens hela ägoområde i åker, tomt- och trädgårdsmark, äng, skogsmark — dock utan att värdet av därå växande skog medräknas — övrig mark såsom vägar, mossar, myrar, kärr m. m., samt till fastigheten hö-

rande vattentäckt område, ävensom värdet av jordägaren tillhöriga man-
gårds- och driftbyggnader, såsom bostadsbyggnad för ägare eller brukare
med tillhörande s. k. ekonomibyggnader, samt byggnader uppförda för
ägares eller brukares bekvämlighet och trevnad, såsom lusthus, bad- och
båthus, stall för lyxhästar, jaktstuga o. dyl., förvaltar- eller inspektors-
byggnad, drängstuga, statare- eller statorpsbyggnader, stall, ladugård,
ladu- och logbyggnader, smedja o. dyl., bostäder för skogsförvaltare, skog-
vaktare eller annan skogspersonal samt för skogsarbetare, ävensom bygg-
nader, avsedda för sådan verksamhet, som är att hänföra till jordbrukets
binärningar.

Om dylika byggnader tillhöra annan än jordägaren, skall värdet å dem
likaledes utföras såsom jordbruksvärde.

Vid jordbruksvärdes bestämmande skall ur totalvärdet urskiljas och
särskilt angivas skogsmarkens avkastningsvärde för all i taxeringsenhe-
ten ingående dylik mark, beräknat enligt de i punkt 4 av anvisningarna
till 9 § angivna grunder. I vederbörande taxeringslängd skall särskilt
antecknas dels värde å bete på skogsmark, beräknat enligt de i punkt 4
av anvisningarna till 9 § angivna grunder, dels värde å övriga i jord-
bruksvärde ingående särskilda förmåner, såsom byggnader, i den mån ej
hänsyn till desamma tagits vid tillämpning av enhetsvärden eller eljest
gällande allmänna taxeringsgrunder, eller särskilda naturtillgångar, var-
till särskild hänsyn tagits vid taxeringen, m. m.

3. Såsom *skogsvärde* utföres värdet av den växande skogen å all i fas-
tigheten ingående skogsmark, uppskattat enligt de grunder, som angivas
i punkt 4 av anvisningarna till 9 §.

4. *Tomt- och industrivärde* redovisas i fall, då på grund av att jord-
bruksfastighet kan tillgodogöras för annat ändamål än jordbruk med bi-
närningar eller skogsbruk ett särskilt värde tillkommer densamma utöver
jordbruks- och skogsvärde, och utföres med det belopp, som utgör skill-
naden mellan å ena sidan det enligt 9 § åsatta totala taxeringsvärdet och
å andra sidan jordbruks- och skogsvärde.

Därest tomt- och industrivärde belöper allenast å viss del eller vissa
delar av en fastighet, iakttages, att sådan del eller sådana delar till läge
och storlek angivas i vederbörande taxeringslängd. Befinnes fastighet
till särskilda områden hava olika tomt- och industrivärden, skall lika-
ledes sådant i längden angivas.

5. Vid uppskattning av *markvärde* å *annan fastighet* skall tagas hän-
syn till — — — såsom parkvärde.

6. Ingår i taxeringsvärdet särskilt värde å vattenfall, skall detta värde
i taxeringslängden antecknas. Skyldighet att leverera ersättningskraft
avräknas å byggnadernas värde, andel i regleringsdamm å vattenfalllets
värde.

till 31 §.

1. Med pension förstås dels pension, som utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels ock belopp, som utgår på grund av pensionsförsäkring.

Till pensionsförsäkring hänföres:

1) sådan livränteförsäkring, enligt vilken livsvarig livränta skall börja utgå vid viss ålder (ålderspension) eller vid varaktigt arbetsoförmåga (invalidpension);

2) livränteförsäkring, vilken är att anse som änke- eller pupillförsäkring (familjepension), dock, försåvitt fråga är om pension till änka, allenast om livräntan är livsvarig; samt

3) försäkring, vilken utgör en kombination av livränteförsäkring som i 1) eller 2) sägs och kapitalförsäkring, i följande fall:

a) därest med livränteförsäkring kombinerats kapitalförsäkring å belopp sammanlagt ej överstigande livräntans dubbla årsbelopp, skolande härvid i fråga om änke- och pupillförsäkring såsom årsbelopp anses den årliga pension, som tillförsäkrats enbart änka;

b) därest vid försäkring av ålderspension avtalats, att pensionen skall utgå ett visst garanterat antal år, oberoende av om den försäkrade efter uppnådd pensionsålder avlider innan det garanterade antalet år uppnåtts;

c) därest vid försäkring, varom i b) sägs, pensionsåldern är högst 70 år och, för den händelse dödsfall inträffar före pensionsåldern, ett högst med ålderspensionen lika årsbelopp skall utgå under ett garanterat antal år; eller

d) därest livsvarig livränta till förmån för efterlevande änka eller barn skall, oavsett förmånstagarens dödsfall, utgå under ett garanterat antal år efter försörjarens död.

Under 3 b), c) eller d) här ovan omförmäld försäkring skall dock icke, försåvitt den ej tillika uppfyller villkoren enligt 3 a), anses såsom pensionsförsäkring, med mindre det garanterade antalet år är högst tjugu och det i avtalet stadgats, att rätt till återköp eller belåning av försäkringen ej skall föreligga och ej heller rätt till sådan förändring av utbetalnings sättet, att försäkringen upphör att vara av sådan art, som ovan i denna anvisning sägs.

Utgör i annat fall än här ovan sagts försäkring en kombination av livränte- och kapitalförsäkring, skall försäkringen anses uppdelad på en kapitalförsäkring och en livränteförsäkring.

Olycksfallsförsäkring räknas icke såsom pensionsförsäkring.

Med livsvariga livräntor avses sådana livräntor, som upphöra att utgå först vid dödsfall eller, beträffande änka, vid dödsfall eller omgifte.

2. Såsom periodiskt — — — stiftelses inkomst.

till 32 §.

9. Såsom livränta anses, förutom egentlig livränta, övriga på grund av pensionsförsäkring utfallande försäkringsbelopp, jämväl sådana belopp, som på grund av försäkringsavtalet utbetalas vid återköp eller premieåterbetalning vid dödsfall. Ändras försäkringsavtal så, att pensionsförsäkring helt eller delvis övergår till kapitalförsäkring, skola mot kapitalförsäkringen svarande premiereserv och övriga tillgodohavanden vid tidpunkten för ändringen anses såsom på grund av försäkringen utbetalt belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1933; dock skall densamma redan dessförinnan lända till efterrättelse, såvitt angår allmän fastighetstaxering år 1933.

Vid tillämpning av denna lag skall iakttagas, att avdrag enligt 45 § kommunalskattelagen, såvitt det belöper å tid före den 1 januari 1933, skall beträffande jordbruksfastighets jordbruksvärde utgöra 6 procent av nämnda värde.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 17 § 1 mom., 33 §, 35 § 1 mom., 59 § 1 mom., 122 § 2 mom. samt 145 § 5, 6, 7 och 8 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

17 §.

1 mom. Till ledning — — — sådan innehavare.

Allmän fastighetsdeklaration — — — och skogen samt, beträffande fastighet, därå vattenfall finnes, uppgifter om normal lågvatteneffekt, anläggningsår och anskaffningskostnader.

Är jordbruksfastighet — — — Kungl. Maj:t.

33 §.

Till ledning — — — under b) sägs;

d) av försäkringsanstalt:

uppgift för envar, som under nästföregående år åtnjutit livränta eller eljest erhållit belopp på grund av pensionsförsäkring hos anstalten, angående sålunda utbetalt belopp.

e) av den — — — är känd.

Beträffande pension — — — hans nationalitet.

35 §.

1 mom. I särskilda — — — beloppets fördelning;

c) av styrelse — — — angiven tidpunkt; samt

d) av styrelse för försäkringsanstalt:

uppgift för namngiven skattskyldig rörande arten av uppgiven personförsäkring hos anstalten samt beloppet av premien för försäkringen.

59 §.

1 mom. Senast den — — — därefter lämpas.

För sådana — — — att avgiva, beträffande fastigheter i skilda storleksgrupper föreslå vissa värden — — — för taxeringen.

Till ledning — — — landsbygd bestyrkta avskrifter av protokollet.

122 §.

2 mom. Omedelbart efter — — — anses påkalla.

Vid övriga besvär har länsstyrelsen att foga såväl utdrag av taxeringslängd och beskattningsnämndernas protokoll, såvitt den överklagade taxeringsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingivna handlingarna ävensom, där fråga är om taxering av fastighet, utdrag av taxeringslängd beträffande närmast föregående taxering av fastigheten. Länsstyrelsen har — — — efter taxeringsåret.

145 §.

5 mom. Till gäldande — — — annorlunda stadgas. I förslag av länsstyrelsen, som nu sagts, skola för en var däri avsedd person angivas de grunder, som av länsstyrelsen tillämpats vid beräkningen av ersättning till denne. Kungl. Maj:t äger utfärda särskilda föreskrifter rörande dispositionen av medel för ändamål, som nu sagts.

6 mom. Angående de — — — ordning utbetalas. Utdrag av protokollet, såvitt angår ersättningar enligt 5 mom., tillika med länsstyrelsens förslag till dylika ersättningar skall därefter före november månads utgång genom länsstyrelsens försorg insändas till finansdepartementet.

7 mom. Sakkunnig erhåller för av honom verkställd utredning eller undersökning gottgörelse, som — med iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela — bestämmas av länsstyrelsen eller, då den sakkunnige biträtt den mellankommunala prövningsnämnden eller allmänna ombudet hos samma nämnd, av Kungl. Maj:t. Uppgift rörande de jämlikt detta moment åt olika personer utbetalda ersättningsbeloppen, avseende tiden från den 1 november föregående år till oktober månads utgång, skall samtidigt med uppgifter enligt 6 mom. av länsstyrelsen insändas till finansdepartementet.

8 mom. De personer — — — med nämnden,

äga att för inställelsen åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt rese- och traktamentsklass II D i allmänna resereglementet, dock att, utan hinder av vad i resereglementet må finnas stadgat däremot stridande, traktamentsersättning för dygn, varunder sammanträde ägt rum, skall utgå med sexton kronor för den, som är bosatt å annan ort än sammanträdesorten, och med tolv kronor för den, som är bosatt å sammanträdesorten, oavsett huru stor del av dygnet tagits i anspråk för resa eller förrättning.

Ersättning efter — — — i taxeringsfrågor.

Denna förordning träder i kraft, såvitt angår 17 § 1 mom., 59 § 1 mom., 122 § 2 mom. och 145 § 5, 6, 7 och 8 mom., den 1 juli 1932, samt, såvitt angår 33 § och 35 § 1 mom., den 1 januari 1933.

Förslag

till

förordning med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet.

Härigenom förordnas, att vid taxering av fastighet skall jämte de föreskrifter, som meddelas i kommunalskattelagen, tillämpas följande

Instruktion för värdering av skogsmark och växande skog.

1. Särskilda värden skola beräknas för skogsmark och växande skog. Skogsmark skall värdesättas efter sin normala avkastningsförmåga på sätt i punkterna 4, 5 och 6 närmare angives (skogsmarkens avkastningsvärde). Växande skog skall värdesättas med hänsyn till dess faktiska värdeavkastning enligt punkt 7 (skogsvärdet).

Allmänna värderingsgrunder.

A. *Skogsmark.*

2. Såsom skogsmark skall upptagas all icke odlad mark, som, vare sig den vid tillfället är skogbärande eller ej, är lämplig att använda för skogsproduktion. Till skogsmark hänföres således även ljungmark och annan dylik mark, som av ålder ligger skoglös, såframt den kan anses lämpa sig för skogsproduktion. Är å skogbeväxt hagmark (betesmark) betestillgången det väsentliga och skogsproduktionen av underordnad betydelse, skall marken likväl taxeras såsom skogsmark, såvida icke densamma är att betrakta såsom kultiverad betesäng. Med kultiverad betesäng förstås sådan icke i vanlig mening under plog lagd, i huvudsak foderproducerande men ej sällan något trädbevuxen betesmark, som för betets förbättrande är föremål för ordnad skötsel, varmed förstås sådana åtgärder som röjning, dikning, planering, kalkning, gödsling, frösådd med mera. Såsom skogsmark skall ej heller upptagas sådan skoglös eller ej sällan något trädbevuxen ängsmark, som, ehuru den visserligen kan användas för skogsproduktion, i främsta rummet disponeras för foderproduktion genom bete eller slätter samt med god hushållning även bör därtill användas (naturlig betes- eller slätteräng), ehuru den ej är föremål för egentliga kulturåtgärder.

Begreppet skogsmark.

Till skogsmark räknas icke s. k. impediment, vartill hänföres mossar, myrar, kärr, berg, fjällmark och annan dylik mark, som på grund av klimatiska förhållanden, ogynnsamma vattenförhållanden, näringsbrist eller de lösa jordlagrens ringa djup är av den beskaffenhet, att någon egentlig skogsproduktion där icke kan påräknas.

Värdet av sådan mark ävensom, i förekommande fall, av bete å skogsmark skall inräknas i värdet av fastigheten i övrigt.

Areal skogsmark.

3. Arealen skogsmark beräknas, vad angår statens och andra allmänna skogar, efter därom av domänstyrelsen meddelade eller eljest tillgängliga officiella uppgifter; vad angår enskilda skogar under ordnadushållning med tillgängliga och tillförlitliga skogsuppskattningshandlingar, efter uppgifter i dessa; samt, vad angår övriga skogar, med ledning av uppgifter från jordregistret, ekonomiska kartverk eller andra offentliga handlingar, så ock efter ingivna deklARATIONER och andra upplysningar, som kunna införskaffas.

Bonitet.

4. Skogsmarkens normala virkesavkastningsförmåga (boniteten) skall beräknas efter den årliga virkesavkastning, uppskattad i kubikmeter per hektar, som anses kunna erhållas vid ett efter rationella grunder bedrivet skogsbruk och under antagande, att marken vore beväxt med ett tillfredsställande samt å behöriga åldrar fördelat virkesförråd (normal skogstillgång). Boniteten är således icke beroende av att den för viss tid uttagbara virkesavkastningen är vare sig högre än normalt, på grund av att skogen är mer än vanligt väl sluten eller innehåller relativt stor tillgång på moget virke, eller lägre än normalt, på grund av att skogen är utglesnad eller utgöres av övervägande ungskog, utan boniteten bestämmas av den uthålliga årliga virkesavkastning, skogsmarken skulle lämna, om skogstillgången under rationell skötsel vore normal. Såsom sådan normal virkesavkastning är att anse exempelvis den, som i medeltal uppnås på sådana större skogsbruk, där det väl sörjes för såväl återväxt som beståndsvård, och där det finnes ett väl slutet och på behöriga åldrar väl fördelat virkesförråd.

Boniteten skall bestämmas efter den virkesproducerande förmågan utan hänsyn till föreliggande möjlighet eller sätt för virkesavkastningens utnyttjande. Vidare är att märka, att boniteten skall vara genomsnittlig och således skall för skogsmarken i dess helhet avvägas med hänsyn till dess i olika delar skiftande producerande förmåga.

Vid bestämning av boniteten skall hela den normala årliga virkesavkastningen uppskattas i kubikmeter per hektar och avse virke i rått tillstånd, mätt i verklig kubikmassa fast mätt på bark, d. v. s. den virkeskvantitet, som erhålles, då virket mätes på rot efter noggranna s. k. massatabeller. Boniteten angives som en för hela taxeringsenheten i fråga gällande medelbonitet. Finnas för skogen tillförlitliga skogsuppskattningshandlingar, angivande skogsmarkens olika boniteter eller innehållande andra uppgifter, varav medelboniteten kan bedömas, sker uppskattningen med ledning därav. Saknas bonitetsuppgifter, uppskattas boniteten med ledning av vad som är känt eller kan utrönas om skogsmarken i fråga, jämfört med medelboniteten å trakten i övrigt.

Den uppskattade boniteten jämkas till den av bonitetsklasserna i tabell

I, som ligger närmast. Bonitet, som uppskattas högre än den högsta i tabellen angivna bonitetsklassen, jämkas till närmaste hela tal.

5. För värdering i penningar av den sålunda uppskattade normala virkesavkastningen beräknas virkets nettovärde per kubikmeter å rot (rotvärde) enligt de pris, som under åren 1927—1931 på grund av prissättning nämnda år i genomsnitt varit å orten gällande för de sortiment, varav dylik normal virkesavkastning anses sammansatt (normal sortimentssammansättning). I de särskilda anvisningar, som jämlikt 59 § taxeringsförordningen skola fastställas för varje län eller område av län, bestämmes, vad som för länets eller områdets vidkommande skall anses såsom normal sortimentssammansättning.

Rotvärde.

Finnes för skogen ordnad bokföring tillgänglig, må densamma kunna läggas till grund för prissättningen under förutsättning, att de bokförda priserna varit av normal beskaffenhet och sålunda för liknande förhållanden representativa. I de fall, där virke försålts å rot, erhållas de för prissättningen behövliga medeltalen direkt för vart och ett av de nämnda åren, under förutsättning att det å rot försålda virket har den sålunda fastställda sortimentssammansättningen och ett för skogen genomsnittligt avsättningsläge. Eljest kunna de erhållna priserna ej direkt användas som taxeringsunderlag utan måste jämkas. Så t. ex. inträffar ofta, att endast den grövsta och värdefullaste skogen sålts å rot, medan småvirket använts till husbehov, såsom vanligt är i jordbruksbygder, eller kvarlämnats i skogen, såsom sker i vissa trakter med otillfredsställande avsättningsförhållanden. Men även om dylika extrema fall ej föreligga, inträffar, att den årliga virkesavkastningen å en skog visst år är sammansatt av onormala mängder grovt eller krent virke, eller att avverkning skett på särskilt långa eller korta körvägar med mera, och kunna även i dylika fall jämkningar i de erhållna priserna bliva nödvändiga.

Å sådana skogar med ordnad bokföring, där virket försäljes i upparbetat skick, skola från bruttopriserna avdragas alla direkta avverknings- och transportkostnader, såsom kostnader för huggning, körning, flottning eller annan transport till den plats, för vilken bruttopriserna gälla, direkt arbetsledning, avmätning och intumning, tillfälliga kojbyggnader, vintervägar och lastplatser, skogsaccis- och skogsvårdsavgifter samt olycksfalls- och försäkringsavgifter i den mån de äro direkt hänförliga till drivningsarbetet. Därvid är att märka, att såsom avdragsgilla kostnader skola godkännas allenast sådana, som äro representativa för skogens genomsnittliga avsättningsförhållanden och som icke äro beroende av avverkningarnas förläggning eller virkesförrådets anhopning i sämre eller bättre avsättningslägen.

Vid rotvärdets bestämmande enligt den normala sortimentssammansättningen skall iakttagas, att brukliga handelsmått, t. ex. toppmått massa inom bark för timmer, löst mått för brännved etc., måste omräknas till verklig kubikmassa fast mått på bark. För varje sortiment och klass av

ekonomiskt likvärdiga sortiment skall rotvärdet utvärderas för vart och ett av de år, som skola läggas till grund för beräkningen, samt medeltal för dessa årsvärden uträknas. Ur medeltalen bestämmas rotvärdet för samtliga sortiment enligt den fastställda normala sortimentssammansättningen på sätt framgår av följande uträkning, vilken allenast utgör ett exempel:

Sortimentsklass:

I: timmer	35 %	à	8 kronor per kubikmeter	kronor	2: 80
II: sulfitved och 1:a björk- ved	20 %	»	6 » » » »	»	1: 20
III: sulfatved, props och 1:a barrved	20 %	»	4 » » » »	»	0: 80
IV: kolved, industribränsle och diverse virke	25 %	»	1 » » » »	»	0: 25

Rotvärde per kubikmeter kronor 5: 05.

Det bör beaktas, att den normala sortimentssammansättningen skall avse hela virkesavkastningen, oberoende av huruvida viss del av denna icke vinner avsättning. Skulle sålunda å viss trakt virke, i exemplet här ovan hänfört till fjärde sortimentsklassen, ej vara avsättningsbart, bör i exemplet detta utföras med värdet 0, då medelpriset blir endast 4 kronor 80 öre per kubikmeter. Motsvarande gäller tydligen även, då försäljning skett på rot men virke under viss brösthöjdsdimension ej kunnat vinna avsättning, ehuru dess kubikmassa ingår i den för skogen beräknade årliga virkesavkastningen.

Saknas ordnad bokföring för skogen, eller hava för det genomsnittliga prisläget representativa virkesförsäljningar ej förekommit, eller anses de bokförda priserna icke kunna läggas till grund för beräkningen, uppskattas rotvärdet med ledning av medelpriset för orten efter en med hänsyn till skogens läge och skogsmarkens normala virkesavkastningsförmåga beräknad, till såväl kvantitet som sammansättning normal virkesavkastning. Vid uppskattningen skall medelpriset enligt förenämnda särskilda anvisningar jämkas med hänsyn till att sämre mark producerar ej blott kvantitativt mindre virke utan även mindre värdefulla sortiment ävensom till utdrivningens större eller mindre svårigheter i fråga om körvägar, flottningsförhållanden m. m. dylikt, som inverkar å virkets rotvärde.

Vid uppskattning efter nu angivna grunder finnes alltså möjlighet att taga hänsyn till varje särskild skogs läge i förhållande till avsättningsort och annat, som inverkar på virkesvärdet. Vid enahanda bonitet och avsättningsläge skall samma rotvärde åsättas den normala virkesavkastningen, även om skogsbruk i olika syften bedrivs med olika omloppstider. Avvikelser från den omloppstid, som kan anses motsvara den för orten normala sortimentssammansättningen, inverka visserligen på den verkliga virkesavkastningens sammansättning och värde, men skall hän-

syn till dessa avvikelser tagas vid beräkningen av växande skogens värde enligt punkt 7.

Det enligt det föregående bestämda rotvärdet jämkas till den av pris-klasserna i tabell I, som ligger närmast.

6. Den enligt punkt 4 bestämda normala årliga virkesavkastningen per hektar skogsmark multipliceras med det enligt punkt 5 beräknade rotvärdet. Från den värdeavkastning, som därvid framkommer, skall avdragas en tredjedel för kostnader för skogens vård, förvaltning, bevakning, väg- och byggnadsunderhåll, skogskultur, skyddsdikning, skogsindelning, skatter, m. m. För skyddsskog eller annan därmed jämförlig skog, som på grund av gällande lagstiftning eller rådande svåra naturförhållanden måste skötas i skyddssyfte med anlåtande för skogens vård och underhåll av en osedvanligt stor del av avkastningens värde, må avdraget för kostnader efter prövning i varje särskilt fall och med angivande av skälen höjas, dock ej till mer än hälften av den beräknade normala värdeavkastningen. Det sålunda reducerade värdet anses utgöra nettovärdet på ett års normal avkastning per hektar skogsmark.

*Skogsmarkens
avkastnings-
värde.*

Skogsmarkens värde per hektar (skogsmarkens avkastningsvärde) skall utgöra tre och en halv gånger nettovärdet på ett års normal avkastning.

Till underlättande av värdeberäkningen hänvisas till tabell I, som vid avdrag för kostnader med en tredjedel anger skogsmarkens värde per hektar vid förekommande kombinationer mellan bonitets- och rotvärdesklasser. Vid avdrag för kostnader med mera än en tredjedel kan tabell I icke användas, utan särskild värdeberäkning måste göras.

B. Växande skog.

7. Växande skog skall — oavsett om avverkningsrätt till densamma upplåtits eller ej — värdesättas med hänsyn till det skick, vari den faktiskt befinner sig, och den värdeavkastning, som för framtiden därur kan uttagas under förutsättning av en rationellt driven hushållning. Därest skogen innehåller ett sådant på behöriga åldrar fördelat virkesförråd, att den beräknade normala värdeavkastningen genast kan uthålligt uttagas, och sålunda normal skogstillgång förefinnes, sättes värdet å den växande skogen (skogsvärdet) till sexton och en halv gånger nettovärdet på den normala årliga värdeavkastningen. I fråga om denna värdeberäkning hänvisas till tabell I, som jämväl anger skogsvärdet per hektar vid normal skogstillgång för samma kombinationer, som upptagits i fråga om skogsmarkens avkastningsvärde.

*Skogsvärde
och relativ
skogstillgång.*

Emellertid är den växande skogens slutenhet, sammansättning i åldersklasser och beskaffenhet i övrigt vanligen sådan, att den faktiska skogstillgången betingar ett från det normala mer eller mindre avvikande skogsvärde. Detta värde i förhållande till det normala utgör den relativa skogstillgången, som betecknas med tal, uttryckta i tiondelar. Talet

för relativa skogstillgången är således 1.0, om skogsvärdet överensstämmer med det normala. Relativ skogstillgång 0.9, 0.8, 0.7 o. s. v. innebär, att det förhandenvarande virkesförrådet, såsom i utglesnade eller vanskötta skogar med allmän virkesbrist eller i välskötta skogar med brist på moget virke, icke medgiver normal värdeavkastning. Är detta fallet, skall skogsvärdet sättas i motsvarande mån lägre. På samma sätt innebär relativ skogstillgång 1.1, 1.2, 1.3 o. s. v., att skogsbeståndet till följd av mer än vanligt stor slutenhet eller jämförelsevis god tillgång på moget virke under viss tid kan medgiva större avverkning eller uttagande av värdefullare dimensioner än som för normal värdeavkastning kan beräknas, varför skogsvärdet i samma mån sättes högre. Den erforderliga jämkningen av de i tabell I angivna skogsvärdena vid normal skogstillgång sker med stöd av de kända avvikelser, skogens virkesförråd och dettas sammansättning med avseende på åldrar och mogenhetsklasser samt grövre och klenare dimensioner uppvisar vid jämförelse med förrådet å en normalt sammansatt skog och skogens därav beroende förmåga att giva en mot åsatt bonitet och rotvärde svarande framtida värdeavkastning.

För att underlätta bedömandet av relativa skogstillgången har upprättats bifogade tabell II, vilken för olika boniteter och omloppstider utvisar den storlek för ett normalt sammansatt och slutet virkesförråd, som motsvarar relativa skogstillgången 1.0.

Tabellens användning framgår av följande exempel. I en viss landsända förutsattes enligt vad som framgår av de särskilda anvisningarna jämlikt 59 § taxeringsförordningen 100-årig omloppstid vara lämplig med hänsyn till förekommande bonitet och avsättningsförhållanden med mera. Om en skog innehåller virke i normal ålders- och dimensionsfördelning och skogsmarkens bonitet är 2.5, skall virkesförrådet således uppgå till 83 kubikmeter per hektar, för att relativa skogstillgången skall vara 1.0. Om skogen på grund av allmän gleshet innehåller allenast 50 kubikmeter i genomsnitt per hektar, men i övrigt beträffande ålders- och dimensionsfördelning kan betraktas som normal, är relativa skogstillgången $\frac{50}{83}$ eller 0.6 av det normala.

Det skall uppmärksammas, att det förhandenvarande totala virkesförrådet — vari skall ingå jämväl virke av mindre dimensioner än den minsta uppskattade — utan hänsyn till att viss del av dess avkastning måhända icke är avsättningsbar eller utnyttjas för husbehov, skall ligga till grund för jämförelse med det normala virkesförrådet.

Då normal ålders- och dimensionsfördelning oftast ej är för handen, måste den enligt nyssnämnda regel funna relativa skogstillgången vanligen jämkas ytterligare, nämligen uppåt, om förrådet är sammansatt av äldre bestånd eller grövre virke än normalt, och nedåt, om de äldre åldersklasserna saknas eller bestånden äro sammansatta av övervägande klena dimensioner.

Å skogar, för vilka tillförlitliga detaljerade hushållningsplaner finnas, och för vilka tillförlitliga översikter kunna erhållas över de växlingar i den framtida skörden, som av nämnda orsaker äro att vänta, kan skogens bruttovärde erhållas på så sätt, att dessa avkastningar värderas i penningar och hela skogsbrukets till nutiden diskonterade avkastning där- efter uträknas efter 5 procents räntefot. Efter avdrag dels med en tredje- del för omkostnader, dels också för skogsmarkens avkastningsvärde, som ju uppskattas efter andra grunder, erhålles den växande skogens fristående värde.

Endast undantagsvis lärer relativa skogstillgången kunna sättas lägre än 0.2.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1932 och skall första gången tillämpas i avseende å 1933 års allmänna fastighetstaxering.

Tab. I, utvisande skogsmarkens samt den växande skogens värde per hektar vid olika boniteter och rotvärden.
 Övre raden anger markvärde, undre raden anger skogsvärde.

Virkesavkastningens genomsnittliga rotvärde per kbm. Kronor	Markens normala virkesavkastningsförmåga per hektar i kbm. fast mått (bonitet)																				
	0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.50	4.00	4.50	5.00	5.50	6.00	6.50	7.00	7.50	8.00
	Markvärde samt skogsvärde vid normal skogstillgång (relativ skogstillgång 1.0), kronor per hektar																				
0.50.....	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	4	4	5	5	6	6	7	8	8	9	9
	3	4	6	7	8	10	11	12	14	15	17	19	22	25	28	30	33	36	39	41	44
0.75.....	1	1	2	2	3	3	4	4	4	5	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14
	4	6	8	10	12	14	17	19	21	23	25	29	33	37	41	45	50	54	58	62	66
1.00.....	1	2	2	3	4	4	5	5	6	6	7	8	9	11	12	13	14	15	16	18	19
	6	8	11	14	17	19	22	25	28	30	33	39	44	50	55	61	66	72	77	83	88
1.25.....	1	2	3	4	4	5	6	7	7	8	9	10	12	13	15	16	18	19	20	22	23
	7	10	14	17	21	24	28	31	34	38	41	48	55	62	69	76	83	89	96	103	110
1.50.....	2	3	4	4	5	6	7	8	9	10	11	12	14	16	18	19	21	23	25	26	28
	8	12	17	21	25	29	33	37	41	45	50	58	66	74	83	91	99	107	116	124	132
1.75.....	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	14	16	18	20	22	25	27	29	31	33
	10	14	19	24	29	34	39	43	48	53	58	67	77	87	96	106	116	125	135	144	154
2.00.....	2	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14	16	19	21	23	26	28	30	33	35	37
	11	17	22	28	33	39	44	50	55	61	66	77	88	99	110	121	132	143	154	165	176
2.25.....	3	4	5	7	8	9	11	12	13	14	16	18	21	24	26	29	32	34	37	39	42
	12	19	25	31	37	43	50	56	62	68	74	87	99	111	124	136	149	161	173	186	198
2.50.....	3	4	6	7	9	10	12	13	15	16	18	20	23	26	29	32	35	38	41	44	47
	14	21	28	34	41	48	55	62	69	76	83	96	110	124	138	151	165	179	193	206	220
2.75.....	3	5	6	8	10	11	13	14	16	18	19	22	26	29	32	35	39	42	45	48	51
	15	23	30	38	45	53	61	68	76	83	91	106	121	136	151	166	182	197	212	227	242
3.00.....	4	5	7	9	11	12	14	16	18	19	21	25	28	32	35	39	42	46	49	53	56
	17	25	33	41	50	58	66	74	83	91	99	116	132	149	165	182	198	215	231	248	264
3.25.....	4	6	8	9	11	13	15	17	19	21	23	27	30	34	38	42	46	49	53	57	61
	18	27	36	45	54	63	72	80	89	98	107	125	143	161	179	197	215	232	250	268	286
3.50.....	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	25	29	33	37	41	45	49	53	57	61	65
	19	29	39	48	58	67	77	87	96	106	116	135	154	173	193	212	231	250	270	289	308

Tab. I (forts.), utvisande skogsmarkens samt den växande skogens värde per hektar vid olika boniteter och rotvärden.

Övre raden anger markvärde, undre raden anger skogsvärde.

Virkesavkastningens genomsnittliga rotvärde per kbm. Kronor	Markens normala virkesavkastningsförmåga per hektar i kbm. fast mått (bonitet)																				
	0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.50	4.00	4.50	5.00	5.50	6.00	6.50	7.00	7.50	8.00
	Markvärde samt skogsvärde vid normal skogstillgång (relativ skogstillgång 1.0), kronor per hektar																				
3.75.....	4 21	7 31	9 41	11 52	13 62	15 72	18 83	20 93	22 103	24 113	26 124	31 144	35 165	39 186	44 206	48 227	53 248	57 268	61 289	66 309	70 330
4.00.....	5 22	7 33	9 44	12 55	14 66	16 77	19 88	21 99	23 110	26 121	28 132	33 154	37 176	42 198	47 220	51 242	56 264	61 286	65 308	70 330	75 352
4.25.....	5 23	7 35	10 47	12 58	15 70	17 82	20 94	22 105	25 117	27 129	30 140	35 164	40 187	45 210	50 234	55 257	60 281	64 304	69 327	74 351	79 374
4.50.....	5 25	8 37	11 50	13 62	16 74	18 87	21 99	24 111	26 124	29 136	32 149	37 173	42 198	47 223	53 248	58 272	63 297	68 322	74 347	79 371	84 396
4.75.....	6 26	8 39	11 52	14 65	17 78	19 91	22 105	25 118	28 131	30 144	33 157	39 183	44 209	50 235	55 261	61 287	67 314	72 340	78 366	83 392	89 418
5.00.....	6 28	9 41	12 55	15 69	18 83	20 96	23 110	26 124	29 138	32 151	35 165	41 193	47 220	53 248	58 275	64 303	70 330	76 358	82 385	88 413	93 440
5.25.....	6 29	9 43	12 58	15 72	18 87	21 101	25 116	28 130	31 144	34 159	37 173	43 202	49 231	55 260	61 289	67 318	74 347	80 375	86 404	92 433	98 462
5.50.....	6 30	10 45	13 61	16 76	19 91	22 106	26 121	29 136	32 151	35 166	39 182	45 212	51 242	58 272	64 303	71 333	77 363	83 393	90 424	96 454	103 484
5.75.....	7 32	10 47	13 63	17 79	20 95	23 111	27 127	30 142	34 158	37 174	40 190	47 221	54 253	60 285	67 316	74 348	81 380	87 411	94 443	101 474	107 506
6.00.....	7 33	11 50	14 66	18 83	21 99	25 116	28 132	32 149	35 165	39 182	42 198	49 231	56 264	63 297	70 330	77 363	84 396	91 429	98 462	105 495	112 528
6.50.....	8 36	11 54	15 72	19 89	23 107	27 125	30 143	34 161	38 179	42 197	46 215	53 250	61 286	68 322	76 358	83 393	91 429	99 465	106 501	114 536	121 572
7.00.....	8 39	12 58	16 77	20 96	25 116	29 135	33 154	37 173	41 193	45 212	49 231	57 270	65 308	74 347	82 385	90 424	98 462	106 501	114 539	123 578	131 616
7.50.....	9 41	13 62	18 83	22 103	26 124	31 144	35 165	39 186	44 206	48 227	53 248	61 289	70 330	79 371	88 413	96 454	105 495	114 536	123 578	131 619	140 660

Tab. I (forts.), utvisande skogsmarkens samt den växande skogens värde per hektar vid olika boniteter och rotvärden.
Övre raden anger markvärde, undre raden anger skogsvärde.

Virkesavkastningens genomsnittliga rotvärde per kbm. Kronor	Markens normala virkesavkastningsförmåga per hektar i kbm. fast mått (bonitet)																				
	0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.50	4.00	4.50	5.00	5.50	6.00	6.50	7.00	7.50	8.00
	Markvärde samt skogsvärde vid normal skogstillgång (relativ skogstillgång 1.0), kronor per hektar																				
8.00	9 44	14 66	19 88	23 110	28 132	33 154	37 176	42 198	47 220	51 242	56 264	65 308	75 352	84 396	93 440	103 484	112 528	121 572	131 616	140 660	149 704
9.00	11 50	16 74	21 99	26 124	32 149	37 173	42 198	47 223	53 248	58 272	63 297	74 347	84 396	95 446	105 495	116 545	126 594	137 644	147 693	158 743	168 792
10.00	12 55	18 83	23 110	29 138	35 165	41 193	47 220	53 248	58 275	64 303	70 330	82 385	93 440	105 495	117 550	128 605	140 660	152 715	163 770	175 825	187 880
11.00	13 61	19 91	26 121	32 151	39 182	45 212	51 242	58 272	64 303	71 333	77 363	90 424	103 484	116 545	128 605	141 666	154 726	167 787	180 847	193 908	205 968
12.00	14 66	21 99	28 132	35 165	42 198	49 231	56 264	63 297	70 330	77 363	84 396	98 462	112 528	126 594	140 660	154 726	168 792	182 858	196 924	210 990	224 1056
13.00	15 72	23 107	30 143	38 179	46 215	53 250	61 286	68 322	76 358	83 393	91 429	106 501	121 572	137 644	152 715	167 787	182 858	197 930	212 1001	228 1073	243 1144
14.00	16 77	25 116	33 154	41 193	49 231	57 270	65 308	74 347	82 385	90 424	98 462	114 539	131 616	147 693	163 770	180 847	196 924	212 1001	229 1078	245 1155	261 1232
15.00	18 83	26 124	35 165	44 206	53 248	61 289	70 330	79 371	88 413	96 454	105 495	123 578	140 660	158 743	175 825	193 908	210 990	228 1073	245 1155	263 1238	280 1320
16.00	19 88	28 132	37 176	47 220	56 264	65 308	75 352	84 396	93 440	103 484	112 528	131 616	149 704	168 792	187 880	205 968	224 1056	243 1144	261 1232	280 1320	299 1408
17.00	20 94	30 140	40 187	50 234	60 281	69 327	79 374	89 421	99 468	109 514	119 561	139 655	159 748	179 842	198 935	218 1029	238 1122	258 1216	278 1309	298 1403	317 1496
18.00	21 99	32 149	42 198	53 248	63 297	74 347	84 396	95 446	105 495	116 545	126 594	147 693	168 792	189 891	210 990	231 1089	252 1188	273 1287	294 1386	315 1485	336 1584
19.00	22 105	33 157	44 209	55 261	67 314	78 366	89 418	100 470	111 523	122 575	133 627	155 732	177 836	200 941	222 1045	244 1150	266 1254	288 1359	310 1463	333 1568	355 1672
20.00	23 110	35 165	47 220	58 275	70 330	82 385	93 440	105 495	117 550	128 605	140 660	163 770	187 880	210 990	233 1100	257 1210	280 1320	303 1430	327 1540	350 1650	373 1760

Tab. II, utvisande storleken av ett normalt sammansatt och slutet virkesförråd för olika boniteter och omloppstider.

Omloppstid år	Massa- till- växt %	Virkesavkastning per hektar i kubikmeter (bonitet)																				
		0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.50	4.00	4.50	5.00	5.50	6.00	6.50	7.00	7.50	8.00
		Normalt virkesförråd per hektar i kubikmeter																				
60	5.0	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160
80	3.7	14	20	27	34	41	47	54	61	68	74	81	95	108	122	135	149	162	176	189	203	216
100	3.0	17	25	33	42	50	58	67	75	83	92	100	117	133	150	167	183	200	217	233	250	267
120	2.4	21	31	42	52	63	73	83	94	104	115	125	146	167	188	208	229	250	271	292	—	—
140	2.0	25	38	50	63	75	88	100	113	125	138	150	175	200	225	250	275	300	—	—	—	—
160	1.7	29	44	59	74	88	103	118	132	147	162	176	206	235	265	294	—	—	—	—	—	—

Tab. III. Exempel på hjälptabell vid fastighetstaxering av skogar i N. N. taxeringsdistrikt år 1933.

Virkesavkastningens genomsnittliga rotvärde per kbm. Kronor	Markens normala virkesavkastningsförmåga per hektar i kubikmeter fast mått (bonitet)													Anvisningar	
	0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	2.25	2.50	2.75	3.00	3.50	4.00		
	Markvärde samt skogsvärde vid normal skogstillgång, kronor per hektar														
4.00	5	7	9	12	14	16	19	21	23	26	28	33	37	Markvärde Skogsvärde	Dåliga avsättningsförhållanden, dyra avverknings- och transportförhållanden.
	22	33	44	55	66	77	88	99	110	121	132	154	176		
4.25	5	7	10	12	15	17	20	22	25	27	30	35	40	Markvärde Skogsvärde	
	23	35	47	58	70	82	94	105	117	129	140	164	187		
4.50	5	8	11	13	16	18	21	24	26	29	32	37	42	Markvärde Skogsvärde	
	25	37	50	62	74	87	99	111	124	136	149	173	198		
4.75	6	8	11	14	17	19	22	25	28	30	33	39	44	Markvärde Skogsvärde	
	26	39	52	65	78	91	105	118	131	144	157	183	209		
5.00	6	9	12	15	18	20	23	26	29	32	35	41	47	Markvärde Skogsvärde	
	28	41	55	69	83	96	110	124	138	151	165	193	220		
5.25	6	9	12	15	18	21	25	28	31	34	37	43	49	Markvärde Skogsvärde	Medelgoda avsättnings- och transportförhållanden.
	29	43	58	72	87	101	116	130	144	159	173	202	231		
5.50	6	10	13	16	19	22	26	29	32	35	39	45	51	Markvärde Skogsvärde	
	30	45	61	76	91	106	121	136	151	166	182	212	242		
5.75	7	10	13	17	20	23	27	30	34	37	40	47	54	Markvärde Skogsvärde	
	32	47	63	79	95	111	127	142	158	174	190	221	253		
6.00	7	11	14	18	21	25	28	32	35	39	42	49	56	Markvärde Skogsvärde	
	33	50	66	83	99	116	132	149	165	182	198	231	264		
6.50	8	11	15	19	23	27	30	34	38	42	46	53	61	Markvärde Skogsvärde	
	36	54	72	89	107	125	143	161	179	197	215	250	286		
7.00	8	12	16	20	25	29	33	37	41	45	49	57	65	Markvärde Skogsvärde	Gods eller utmärkta avsättnings- och transportförhållanden.
	39	58	77	96	116	135	154	173	193	212	231	270	308		
7.50	9	13	18	22	26	31	35	39	44	48	53	61	70	Markvärde Skogsvärde	
	41	62	83	103	124	144	165	186	206	227	248	289	330		
8.00	9	14	19	23	28	33	37	42	47	51	56	65	75	Markvärde Skogsvärde	
	44	66	88	110	132	154	176	198	220	242	264	308	352		

Exempel.

Ett hemman innehåller enligt taxeringslängden, bland annat, 30 hektar skogsmark. Med hänsyn till skogens normala virkesavkastningsförmåga och belägenhet hava rotvärdesiffran 5 kronor per kubikmeter och bonitet-siffran 3 kubikmeter per hektar ansetts kunna användas, vadan skogsmarksvärdet (skogsmarkens avkastningsvärde) per hektar enligt hjälptabellen (tab. III) beräknas till 35 kronor och således skogsmarksvärdet å hela arealen till 1,050 kronor. Den relativa skogstillgången anses motsvara 0.8 av normal skogstillgång. Då enligt hjälptabellen virkesvärdet per hektar utgör 165 kronor, blir alltså den faktiska skogstillgångens värde per hektar $165 \times 0.8 = 132.0$ kronor eller således sammanlagt för hela arealen 3,960 kronor. Hemmanet uppskattas alltså med hänsyn till skogsmarken och växande skogen till respektive 1,050 och 3,960 kronor eller sammanlagt 5,010 kronor. I taxeringslängdens anmärkningskolumn antecknas siffrorna 5; 3; 0.8.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört till motivering för förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse ej lämnas i det följande, hänvisa till ovan nämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottets behandling hava jämväl överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

1:o) de likalydande motionerna nr 364 i första kammaren av herr *Fritiof Gustafson* m. fl. och nr 540 i andra kammaren av herr *Persson* i Falla m. fl., däri hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 220 med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 ville besluta, dels att sänka jordbruksfastighets repartitionstal till fyra skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens jordbruksvärde, dels att vid bifall härtill för landsbygdskommunernas del fastställa sådana extra avdrag för de lägsta inkomsttagarna, som må befinnas påkallade för att förhindra en för dessa oskäligen förskjutning i skattebördan».

2:o) de likalydande motionerna nr 365 i första kammaren av herr *Sederholm* m. fl. och nr 538 i andra kammaren av herr *Gustafson* i Kasenberg m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen skola erhålla följande lydelse:

2 §.

Allmän kommunalskatt är dels fastighetsskatt, dels kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig:
 för jordbruksfastighet: fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens jordbruksvärde, fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens tomt- och industrivärde samt tre skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens skogsvärde;
 för annan — — — fastighetens taxeringsvärde.
 Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.
 Etthundra skatteören bilda en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande, i fråga om jordbruksfastighet, 5 procent av jordbruksvärdet och tomt- och industrivärdet samt 3 procent av skogsvärdet och, i fråga om annan fastighet, 5 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning — — — fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — lägenheten belöper.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

(Se vidare anvisningarna.)»

Tillika har hemställts om »den ändring i övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagen om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen, som i anledning av nämnda formulering av 45 § betingas».

3:o motionen nr 366 i första kammaren av herrar *Gabrielsson* och *Tamm*, däri hemställts, »att riksdagen ville besluta, att 'Förordning med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet' skall under punkt A 5 (rotvärde) hava följande lydelse:

'För värdering i penningar av den sålunda uppskattade normala virkesavkastningen beräknas virkets nettovärde per kubikmeter å rot (rotvärde) enligt de pris, som under åren 1929—1931 på grund av prissättning nämnda år i genomsnitt varit å orten gällande för de sortiment, varav dylik normal virkesavkastning anses sammansatt (normal sortimentssammansättning). I de — — — normal sortimentssammansättning'»

4:o motionen nr 524 i andra kammaren av herr *Laurén*, däri hemställts, »att riksdagen behagade

dels avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 220 i de delar, som angå kommunalskattelagens 32 och 46 §§ och anvisningarna till 31 och 32 §§ ävensom taxeringsförordningens 33 och 35 §§,

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående effekten av de i bruk varande systemen för olika sparformers beskattning ävensom den lämpliga avgränsningen av begreppet pensionsförsäkring i kommunalskattelagens mening».

5:o motionen nr 528 i andra kammaren av herrar *Mårtensson* och *Karlsson* i Munkedal, däri hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts

förslag, evad det rör sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighet vid kommunal beskattning.»

6:o) motionen nr 539 i andra kammaren av herrar *Ericson* i Boxholm och *Isacsson*, däri hemställt, »1) att riksdagen beslutar avslå den del av Kungl. Maj:ts proposition nr 220, som avser sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighet,

samt i händelse Kungl. Maj:ts ovanberörda förslag i allt fall vinner riksdagens bifall:

2) att riksdagen beslutar att § 50 mom. 2 i kommunalskattelagen skall erhålla följande lydelse:

’För fysisk person — — — överskjuter ortsavdraget. Återstår efter tillämpning av föregående stycke för skattskyldig, vilkens hemortskommun tillhör ortsgrupp 1 och 2 och ej utgör stad, av den taxerade inkomsten högst 500 kronor, skall denna ytterligare minskas med 40 kronor.

Finnes skattskyldig — — — 700 kronor.

Vad därefter — — — beskattningsbar inkomst.’»

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet funnit lämpligt att jämväl upptaga den under motionstiden vid riksdagens början väckta, till utskottet hänvisade motionen nr 354 i andra kammaren av herr *Andersson* i Stockholm m. fl., däri hemställt, »att riksdagen må besluta, att de kommunala ortsavdragen fastställas sålunda: Grupp I grundavdrag 680 kronor, familjeavdrag (lika belopp för hustru och barn) 320 kronor, grupp II grundavdrag 760 kronor, familjeavdrag 320 kronor, grupp III grundavdrag 840 kronor, familjeavdrag 360 kronor, grupp IV grundavdrag 920 kronor, familjeavdrag 360 kronor samt grupp V grundavdrag 1,000 kronor och familjeavdrag 400 kronor;

att den kommunala progressivskatten fastställles enligt följande grunder:

För andra skattskyldiga än svenska aktiebolag och svenska solidariska bankbolag utgör progressivskattens grundbelopp för den del av det till kommunal progressivskatt beskattningsbara beloppet (bestämt i § 2 Förordning om kommunal progressivskatt) som överstiger:

3,000 kronor men ej	9,000 kronor	0.5 %
9,000 » » »	15,000 »	1 %
15,000 » » »	25,000 »	2 %
25,000 » » »	35,000 »	3 %
35,000 » » »	50,000 »	4 %
50,000 » » »	75,000 »	5 %
75,000 » » »	100,000 »	6 %
100,000 » » »	150,000 »	7 %
150,000 » » »	200,000 »	8 %
200,000 » » »	500,000 »	9 %
500,000 »	— —	10 %

För svenskt aktiebolag eller svenskt solidariskt bankbolag fastställs progressivskattens grundbelopp i förhållande till det beskattningsbara beloppet efter ett procenttal som utgör fem fjrtiondelar av det belopp, varmed den enligt 18 § b) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhets-skatt för bolaget beräknade inkomstprocenten överstiger 5;

att bestämmelserna om begränsningarna av progressivskatten till respektive 4.5 procent och 3.75 procent av det beskattningsbara beloppet borttages;

att den del av kommunal progressivskatt, som ej åtgår vid tillämpningen av i förordningen om kommunal progressivskatt givna bestämmelser, skall användas till lättande av skattebördan i skattetyngda kommuner och i enlighet därmed överförs till skatteutjämningsfonden.»

Slutligen har hemställts, att utskottet måtte inarbeta förslagen i respektive lagrum.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet. Den föreliggande propositionen innefattar förslag till vissa ändringar i gällande skattelagstiftning. Dessa avse i första rummet en sänkning av det vid den kommunala beskattningen gällande repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde från 0.06 till 0.05. På grund av att laglikmätigt allmän fastighetstaxering med början innevarande år skall verkställas år 1933, har förslag vidare framlagts till förordning med instruktion rörande värdering av skogsmark och växande skog. De erfarenheter, som vunnits från 1928 års allmänna fastighetstaxering, hava ansetts böra föranleda ytterligare vissa modifikationer i gällande bestämmelser om fastighetstaxering, bland annat avseende taxering av vattenfallsfastigheter. Spörsmålet om beskattning av inkomst på grund av pensionsförsäkring, vilket varit föremål för en framställning från vissa försäkringsföretag, har jämväl upptagits till behandling i propositionen. Härtill komma några mera speciella frågor, som syns vara av beskaffenhet att nu böra föranleda förslag till riksdagen.

**Repartitions-
talet för
jordbruks-
fastighet.** Gällande repartitionstal för den kommunala beskattningen äro fastställda genom kommunalskattelagens 2 §. I denna stadgas följande:

»Allmän kommunalskatt är dels fastighetsskatt, dels kommunal inkomstskatt.

*Gällande
bestämmelser.*

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig:

för jordbruksfastighet: sex skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens jordbruksvärde, fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens tomt- och industrivärde samt fyra skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens skogsvärde;

för annan fastighet: fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighetens taxeringsvärde.

Såsom underlag för kommunal inkomstskatt påföres skattskyldig ett skatteöre för varje krona beskattningsbar inkomst.

Etthundra skatteören bilda en skattekrona.»

Enligt 45 § kommunalskattelagen skall vid beräkning av inkomst av fastighet eller rörelse, vari fastighet använts, avdrag ske med belopp, motsvarande, i fråga om jordbruksfastighet, 6 procent av jordbruksvärdet, 5 procent av tomt- och industrivärdet samt 4 procent av skogsvärdet och, i fråga om annan fastighet, 5 procent av taxeringsvärdet.

De nu omnämnda repartitionstalen, som närmast avse beskattningen till de borgerliga och kyrkliga primärkommunerna, bliva automatiskt gällande jämväl för landstingsbeskattningen och vissa specialkommuners, framför allt tingslagens, beskattning. Däremot gälla för vägbeskattningen särskilda repartitionstal, vilka framgå av väglagens bestämmelser om s. k. vägfyrk. Grunderna för vägfyrkens bestämmande avses ej i detta sammanhang, ehuru det föreliggande förslaget äger viss betydelse även för vägbeskattningen.

En historisk redogörelse rörande tillkomsten av repartitionstalet 0.06 för jordbruksfastighet och 0.05 för annan fastighet finnes fogad vid propositionen, vartill utskottet härutinnan får hänvisa.

Frågan om repartitionstalet för jordbruksfastighet har, såsom framgår av propositionen, vid flera tillfällen varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet.

När förslag till kommunalskattelag m. m. förelades 1928 års riksdag i proposition nr 213, hade frågan om repartitionstalet varit underkastad särskild utredning. Förslaget bibehöll emellertid repartitionstalet 0.06, vilket av föredragande departementschefen sammanfattningsvis motiverades sålunda:

»Det nu sagda torde ådagalägga, att frågan om en sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighet är rätt komplicerad. Vissa jämställighetskrav tala för repartitionstalet 0.05 för jordbruksvärde, men samma jämställighetskrav tala med nästan ännu större styrka för att den växande skogen ej blir sämre ställd än jordbruksfastighet i övrigt, ty jordbruket avkastar genomsnittligt vida mer än skogsbruket och bör följaktligen snarare kunna bära en starkare garanti. Sagda jämställighetskrav kunna vidare ej anses ovedersägliga, då jordbruksfastigheten på grund av sin större avkastning kan bära en starkare garanti än annan fastighet. De verkningar, som en sänkning av repartitionstalet skulle medföra, skulle även med det minst genomgripande alternativet — — — bliva betydande och, bland annat, nödvändiggöra en ändring av grunderna för skatteutjämningen. De svårigheter, som skulle uppstå för kommunerna genom minskningen av deras beskattningsunderlag, skulle i många fall bliva mycket kännbara och av en helt annan storleksordning än exempelvis de, som föranledde kommunalskatteutskottet att avstyrka förslaget om överflytt-

Tillkomsten av gällande repartitionstal och tidigare överväganden om ändringar i desamma.

ning av den kommunala progressivskattens kommunandel till landstingen, desto större på den grund, att det här gäller i synnerhet alla kommuner med hög utdebitering, medan förslaget rörande progressivskatten rörde nästan endast kommuner med relativt låg utdebitering. Då den i och för sig avsevärda överflyttning av skattebördan till andra skattskyldiga ägare av jordbruksfastighet, som inom många kommuner skulle uppkomma genom sänkt garantiskatt å såväl skog som jordbruksvärde, skulle drabba dessa skattskyldiga ungefär samtidigt med i samma riktning verkande ofta lägre skogsvärde och ändrade bestämmelser om skogsaccisen och vägs-katten, har jag i sålunda angivna omständigheter funnit bärande skäl att ej nu förorda, det Kungl. Maj:t framlägger förslag till riksdagen om lägre repartitionstal för jordbruksvärde.»

I enlighet med det i propositionen framlagda förslaget beslöt 1928 års riksdag, efter tillstyrkan av det särskilda kommunalskatteutskottet, att bibehålla repartitionstalet 0.06 för jordbruksfastighet. Emellertid anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om vissa utredningar, syftande till en mera genomgripande ändring av grunderna för statsbidragen åt kommunerna samt för den kommunala beskattningen.

Sedan vid 1930 års riksdag motioner väckts om sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde till 0.05, anförde bevillningsutskottet i sitt betänkande i ämnet nr 36, bland annat, följande:

»Vad särskilt beträffar den i föreliggande motioner behandlade frågan om en sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde, så har inom utskottet uttalats sympatier för principiell likställighet med annan fastighet. Men man har å andra sidan hänvisat till att det ej vore lämpligt att nu upptaga detta spörsmål isolerat, då det sammanhängde med andra frågor, exempelvis den ännu ej slutgiltigt avgjorda frågan om en närings-skatt å rörelse i allmänhet, vilken kunde tänkas bära omfatta inventarier för olika slag av näringsidkare, samt frågan om det gällande skatteutjämningsförfarandets omfattning och tillgång på medel för dylikt ändamål. Vidare har framhållits, att ett bifall till motionen endast skulle överflytta den ojämnhet, som må anses föreligga mellan jordbruksvärde och annan fastighet, till förhållandet mellan jordbruks- och skogsvärde. Det har likaledes anförts, att i vissa kommuner skattetrycket vore så utomordentligt hårt, att man ej utan att noga klarlägga konsekvenserna i olika avseenden kunde våga företaga någon sådan ändring i den hävdvunna skattefördelningen, som skulle ytterligare sänka skatte-kronornas antal. Utskottet har ej kunnat undgå att taga intryck av dessa skäl och anser därför, att berörda spörsmål bör särskilt undersökas i samband med den utredning, som ifrågasatts av 1928 års riksdag.»

Utskottet fann, att dessa spörsmål vore av den betydenhet och omfattning, att deras snara upptagande måste anses önskvärt, och hemställde, att riksdagen ville i anledning av berörda motioner i skrivelse hos Kungl. Maj:t, bland annat, framhålla önskvärdheten av att de av 1928 års riksdag äskade, här förut omförmälda utredningarna i vad dessa avsåge själva beskattningsgrunderna måtte utföras med den skyndsamhet, som med hänsyn till uppgifternas natur och omfattning vore möjlig.

Riksdagen biföll bevillningsutskottets betänkande.

Åt särskilda sakkunniga, som sedermera antogo benämningen »1930 års kommunalskatteberedning», uppdrogs att verkställa de av riksdagen sålunda ifrågasatta utredningarna i kommunalskattefrågan.

1930 års
kommunal-
skattebered-
ning.

Med föranledande, bland annat, av de i 1930 års bevillningsutskotts betänkande gjorda uttalandena om repartitionstalen för jordbruksfastighet anhöll 1930 års kommunalskatteberedning i skrivelse den 1 november 1930 hos chefen för finansdepartementet, att denne måtte utverka Kungl. Maj:ts bemyndigande för beredningen att verkställa undersökning rörande förskjutningen av den kommunala skattebördan mellan olika slag av beskattningsföremål dels vid en sänkning enbart av repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde från 0.06 till 0.05 dels ock vid en dylik sänkning av samma repartitionstal tillika med en sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighets skogsvärde från 0.04 till 0.03, i båda fallen förenad med motsvarande ändring beträffande det enligt 45 § kommunalskattelagen medgivna avdraget för vad som beskattats genom fastighetsskatt (procentavdraget). Undersökningen föreslogs skola särskilt avse 110 av beredningen utvalda kommuner samt gälla 1930 års taxeringar och de kommunalutskylder, som uttaxerats på grundval därav.

Genom beslut den 7 november 1930 förordnade Kungl. Maj:t om undersökning för kommunalskatteberedningens räkning rörande fördelningen av den kommunala skattebördan mellan olika slag av beskattningsföremål, varjämte chefen för finansdepartementet genom beslut samma dag bestämde, att den statistiska bearbetning av deklaraionsmaterial, som för undersökningens verkställande funnes erforderlig, skulle avse de av beredningen föreslagna 110 kommunerna.

Med en den 31 oktober 1931 dagtecknad skrivelse överlämnades utredning i angivna avseende av kommunalskatteberedningen till chefen för finansdepartementet tillika med förut omförmälda historik samt en redogörelse för viktigare resultat av utredningen och uttalanden om de slutsatser, vartill utredningen kunde föranleda, dock utan tillkännagivande av viss mening, huruvida den ifrågasatta reformen borde äga rum eller ej. Yttrandet finnes fogat vid propositionen, liksom även en sammanfattning av den statistiska utredningen.

Inom finansdepartementet utarbetades därefter ett utkast till lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ samt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370). Ändringarna i 2 och 45 §§ avsågo sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde till 0.05, medan till 50 §, vilken avser de vid den kommunala beskattningen gällande ortsavdragen, skulle i avslutning till ett inom kommunalskatteberedningen ifrågasatt alternativ fogas en bestämmelse av det innehåll, att, därest efter tillämpning av gällande bestämmelser om ortsavdrag för skattskyldig, vilkens kommun tillhörde ortsgrupp I eller II, av den taxerade inkomsten återstode högst 500 kronor, denna skulle ytterligare minskas med 20 kronor. Om detta inhämta-

Inom finans-
departementet
utarbetat
utkast.

des yttranden från myndigheter och sammanslutningar ävensom från 1930 års kommunalskatteberedning, och borde i yttrandena angivas, huruvida och i vad mån skattefria avdrag av det slag, som i utkastet omförmäldes, ansåges böra medgivas. Vid remissen voro fogade dels kommunalskatteberedningens yttrande jämte den av beredningen överlämnade historiken, dels förut omförmälda sammanfattning av den statistiska undersökningen, dels ock en inom departementet utarbetad promemoria. I promemorian anfördes, bland annat:

»Såsom av 1930 års ovan citerade betänkande av bevillningsutskottet framgår, hade inom utskottet uttalats sympatier för principiell likställighet mellan repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde och repartitionstalet för annan fastighet. Å andra sidan hade emellertid inom utskottet hänvisats till att det av olika skäl ej vore lämpligt att då upptaga berörda spörsmål isolerat, skäl som föranledde utskottet att uttala önskemålet om den särskilda undersökning av frågan, som nu ägt rum. Det hade sålunda inom utskottet framhållits, att berörda spörsmål sammanhänge med exempelvis den ej ännu slutgiltigt avgjorda frågan om en näringskatt i allmänhet, vilken kunde tänkas omfatta inventarier för olika slag av näringsidkare, samt frågan om det gällande skatteutjämningsförfarandets omfattning och tillgång på medel för dylikt ändamål. I det förra avseendet har kommunalskatteberedningen uttalat allenast, att beredningen självfallet komme att vid det definitiva ställningstagandet till de olika spörsmål, som fölle inom beredningens uppdrag, för sin del anse sig fullt obunden av huruvida repartitionstalen för jordbruksfastighet nu bibehölles eller ändrades. Beträffande förslaget inverkan på skatteutjämningsförfarandet har beredningen på grundval av den statistiska utredningen uttalat, att de i gällande lagstiftning meddelade grunderna för anskaffning av medel för skatteutjämningsbidrag syntes kunna bereda tillgång till tillräckligt stort belopp för de ökade understöd, som bleve en följd av repartitionstalens sänkning. Det hade vidare inom bevillningsutskottet framhållits, att ett bifall till förslaget om sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde endast skulle överflytta den ojämnhet, som finge anses föreligga mellan jordbruksvärde och annan fastighet, till förhållandet mellan jordbruks- och skogsvärde. Även kommunalskatteberedningen anser, att sänkning av repartitionstalet jämväl för skogsvärde vore den följdriktiga utvecklingen av vad man åsyftat, men framhåller, dels att, om man sammanställde olika slag av skatter, även landstingskatt m. m., å skogsvärde efter repartitionstalet 0.04 och gällande skogsaccis, man ej kunde våga det påståendet, att dessa i den praktiska tillämpningen representerade exakt repartitionstalet 0.06 för skogsvärde, dels att det nog kunde göras gällande att i praktiken övergången från repartitionstalet 0.06 till 0.04 för skogsvärde snarast tett sig som ett frångående av principen om repartitionstalet 0.06 för jordbruksfastighet, då den nya skogsaccisens ställning i systemet ej uppfattats i enlighet med dess verkliga syfte utan denna ansetts som en fortsättning av den gamla skogsaccisen. Det hade likaledes inom bevillningsutskottet anförts, att i vissa kommuner skattetrycket vore så utomordentligt hårt, att man ej utan att noga klarlägga konsekvenserna i olika avseenden kunde våga företaga någon sådan ändring i den hävdvunna skattefördelningen, som skulle ytterligare sänka skattekronornas antal. I dylikt avseende har den verkställda undersökningen varit särskilt ingående. De

mest utpräglade siffrorna angivas i den text, som åtföljer tabellerna, samt även i ovan omnämnda tryckta sammandrag rörande den statistiska undersökningen. På grundval av den nu verkställda utredningen och en jämförelse mellan denna utredning och en tidigare utredning, som jämväl avsett att belysa frågan, huruvida en sänkning av repartitionstalet 0.06 till 0.05 för jordbruksvärde skulle vara möjlig, uttalar kommunalskatteberedningen, att det högre repartitionstalet 0.06 för jordbruksvärde icke synes vara ur garantisynpunkt erforderligt.

Den utredning, som nu föreligger, synes följaktligen giva vid handen, att de skäl, som inom 1930 års bevillningsutskott förebragts mot förslaget att då företaga en sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde från 0.06 till 0.05, vid närmare granskning befunnits äga allenast begränsad räckvidd eller kunna betecknas såsom mindre bärande.

Inom finansdepartementet har därför utarbetats utkast till lagtext avseende dylik sänkning av repartitionstalet i syfte att utgöra underlag för inhämtande av yttranden från olika myndigheter och sammanslutningar rörande lämpligheten att genomföra den ifrågasatta sänkningen av repartitionstalet för jordbruksvärde.

Det bör beaktas, att inom kommunalskatteberedningen jämväl undersökts, huruvida ej utväg kunde finnas att utan ändring av systemet för ortsavdragen åstadkomma sådan sänkning av beskattningsunderlaget för de minsta inkomsttagarna, att för dem sänkningen av repartitionstalet för jordbruksfastighet skulle i huvudsak neutraliseras, och att utväg anvisats, huru detta syfte skulle kunna ernås genom medgivande av extra avdrag åt de minsta inkomsttagarna i ortsgrupperna I och II. Utkastet till lagtext ger en anvisning om huru detta uppslag skulle kunna lagtekniskt genomföras. Utkastet ansluter sig till kommunalskatteberedningens alternativ h), vilket synes närmast åstadkomma den ifrågasatta kompensationen utan att medföra överkompensation.»

Kommunalskatteberedningen, som avgivit yttrande över det inom finansdepartementet utarbetade förslaget, har för sin del förordat, att repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde sänkes från 0.06 till 0.05 ävensom att extra skattefria avdrag för de minsta inkomsttagarna i ortsgrupperna I och II medgivas med de i den remitterade lagtexten angivna belopp. Däremot har beredningen icke funnit skäl tillstyrka inom beredningen ifrågasatt sänkning jämväl av repartitionstalet för skogsvärde. Emellertid hava vissa ledamöter av beredningen uttalat skiljaktig mening. Av dessa har en förklarat sig ej kunna nu förorda en sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde, därvid såsom skäl åberopande att reformen skulle komma att verka samtidigt med en på grund av nästa allmänna fastighetstaxering förutsedd sänkning av taxeringsvärdena. Denne reservant har tillika uttalat, att, om nedsättning av repartitionstalet för jordbruksvärde skulle äga rum, denna lagändring borde förbindas med införande av ett extra skattefritt avdrag av 40 kronor för ortsgrupp I och 20 kronor för ortsgrupp II, motsvarande ett i kommunalskatteberedningens skrivelse den 31 oktober 1931 upptaget alternativ d). En annan reservant har yrkat på nedsättning av repartitionstalet å skogsvärde från 0.04 till 0.03.

*Angivna
yttranden.*

Vad angår repartitionstalet för jordbruksvärde hava kammarrätten, överståthållarämbetet, tjugu länsstyrelser, styrelsen för svenska stadsförbundet och styrelsen för svenska landskommunernas förbund mer eller mindre uttryckligen tillstyrkt förslaget om ändring därav eller förklarat sig icke vilja motsätta sig detsamma. Två ledamöter i sistnämnda styrelse hava emellertid ansett sig ej kunna tillstyrka detta förslag. Fyra länsstyrelser hava ställt sig avvisande eller tveksamma beträffande en sänkning av repartitionstalet.

Vissa länsstyrelser hava uttalat sig till förmån för det i kommunalskatteberedningens betänkande omförmälda alternativ II, innefattande förutom nedsättning av repartitionstalet för jordbruksvärde från 0.06 till 0.05 jämväl sänkning av repartitionstalet för skogsvärde från 0.04 till 0.03.

Den ändring av 50 § 2 mom. kommunalskattelagen, som ifrågasatts i det remitterade förslaget och som avsåg jämkning av de skattefria avdragen, har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av elva länsstyrelser och styrelsen för svenska landskommunernas förbund. Svenska stadsförbundets styrelse har ansett sig icke böra avstyrka de föreslagna extra skattefria avdragen. Sju länsstyrelser ävensom kammarrätten hava förklarat sig icke kunna förorda, att extra skattefria avdrag medgivas. Presidenten i kammarrätten har emellertid ansett, att det remitterade utkastet, även i vad det anginge ändringen av 50 § kommunalskattelagen, borde lämnas utan erinran. Slutligen hava överståthållarämbetet och sex länsstyrelser framställt erinringar mot förslaget till ändring av de skattefria avdragen utan att bestämt vare sig av- eller tillstyrka detsamma.

Departements-
chefen.

Föredragande departementschefen har ansett den av kommunalskatteberedningen verkställda utredningen giva en god belysning av huru en sänkning av repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde och alternativt även för dess skogsvärde skulle hava verkat, om den tillämpats å det års förhållanden, undersökningen avsett, d. v. s. 1930 års taxeringar och de kommunala utgifts- och inkomststaterna för år 1931. Departementschefen har givit följande sammanfattning av utredningen och dess resultat:

»För rikets samtliga landskommuner har undersökts verkan av de olika förslagen till sänkning av repartitionstal under förutsättning av oförändrat s. k. procentavdrag, d. v. s. om *inkomsten* blir oförändrad. I själva verket betyder ju en sänkning av repartitionstalet en minskning även av procentavdraget och således en viss ökning av inkomsten, varför denna undersökning utvisar en större förskjutning av skattetrycket än den som i verkligheten skulle kommit att inträffa. Undersökningen har givetvis sitt värde däri, att den utvisar de yttersta gränser, inom vilka reformen sagda år skulle *kunnat* verka, och följaktligen ådagalägger, att större risker än de som framgå av denna undersökning ej varit att räkna med. För 110 utvalda landskommuner hava de faktiska verkningarna blivit belysta, d. v. s. inkomsten med ändrat procentavdrag har för varje skatt-

skyldig uträknats, och förskjutningen har angivits med utgångspunkt från den omtaxering, som sålunda ägt rum. Denna undersökning har emellertid ej avsett att i detalj belysa förhållandena i de olika kommunerna utan har begränsats till att meddela uppgifter för större befolkningsgrupper inom dessa. Bland de 110 kommunerna befinna sig åtskilliga av de kommuner, för vilka vid den första undersökningen de mest utpräglade förskjutningarna kommit till synes, och härigenom erhålles en allmän föreställning om i vad mån den första undersökningens resultat kunna antagas beteckna ett kraftigare utslag än som i verkligheten skulle blivit en följd av reformen. För 10 utvalda landskommuner (av de 110) har slutligen gjorts en mycket ingående undersökning rörande verkningarna på olika befolkningsgrupper av repartitionstalsens ändringar. En jämförelse har här gjorts även rörande reformens betydelse för jordbrukare med fastigheter av olika storlek, för inkomsttagare med olika inkomst o. s. v. Hänsyn har i möjligaste mån tagits till dels de utdebiteringssatser, som upptagits i respektive kommuners stater, dels dem som återstå, sedan understöd av skatteutjämningsunderstöd tillgodokommit vederbörande skattskyldiga.

Av de 110 kommunerna, vilka i allmänhet hava hög utdebitering, förete med det alternativ, som innebär sänkning av repartitionstalet allenast för jordbruksvärde (alt. I), endast två kommuner, nämligen Silte i Gotlands län och Gödestad i Hallands län, en ökning av skattebördan för andra än jordbrukare med en tiondel eller mer (11.07 respektive 11.44 procent). I Silte betyder detta utan skatteutjämning en höjning av utdebiteringssatsen från 16.80 till 18.66 kronor per skattekrona och efter skatteutjämning en höjning från 13.34 till 14.44 kronor per skattekrona. Enligt det alternativ åter, som tillika sänker repartitionstalet för skogsvärde från 0.04 till 0.03 (alt. II), uppstår en ökning för andra än ägare och arrendatorer av jordbruksfastigheter med minst en tiondel av skattebördan i 11 av de 110 kommunerna. Storleksordningen av ökningen kan ungefär jämföras med den, som vid alternativ I inträder i de två nyssnämnda kommunerna. Den största procentuella ökningen inträder med alternativ II i Storsjö i Jämtlands län med 16.93 procent av skattebördan. Av specialundersökningen beträffande 10 kommuner inhämtas, bland annat, att nästan genomgående en skattelättnad inträder för alla storleksgrupper av fastigheter, ett ganska beaktansvärt förhållande, då man förut haft anledning antaga, att innehavarna av de mindre jordbruksfastigheterna snarare skulle få vidkännas skatteökning än skattesänkning, enär deras inkomst i relativt stor utsträckning härrör av det nedlagda arbetet. En skatteökning för nämnda fastighetsinnehavare inträffar visserligen i några fall men synes vad angår de undersökta kommunerna snarare vara undantag än regel. Skattelättnaden för jordbrukarklassen varierar väsentligt; i genomsnitt är den mera betydande för de större fastigheterna än för de mindre. I vissa fall blir skattelättnaden ej så obetydlig; siffror överstigande en tiondel återfinnas mångenstädes i vederbörande tabell — — —, och siffror finnas, som närma sig 16 procent samt vid alternativ II för rena skogsfastigheter än högre tal. Den sammanlagda skatteminskning, som vid alternativ I skulle uppstå för jordbrukarna, torde enligt beredningen vid alternativ I kunna väntas understiga 2 miljoner kronor, och den ytterligare minskningen vid alternativ II har beräknats komma att understiga $\frac{3}{4}$ miljoner kronor. Med samma belopp skulle skattebör-

dan för andra än innehavarna av jordbruksfastighet kunna tänkas höjd, därest ingen del av jämkningen motvägdes av skatteutjämningsbidrag. Beredningen har för övrigt uttalat, att de i nu gällande lagstiftning angivna grunderna för anskaffning av medel för skatteutjämningsbidrag synas kunna bereda tillräckligt stort belopp för de ökade understöden, om jämväl dessa skolat utgå efter gällande grunder.»

Under erinran att jordbrukets läge efter tillkomsten år 1928 av gällande kommunalskattelag intill år 1930, då riksdagen hemställde om utredning rörande sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde, undergått förändring i sådan riktning, att starkare skäl sistnämnda år befunnits föreligga för sänkning av repartitionstalet, samt läget under tiden från 1930 till innevarande år än mer förskjutits i dylik riktning, har föredragande departementschefen härefter anfört följande:

»Jordbrukets betryck har visat sig mer långvarigt och mer svårartat, än man för två år sedan haft anledning att antaga, och de skuldsatta jordbrukarnas ställning har jämväl blivit svårare. Om den skattegaranti, som jordbruksnäringen fått uppbära, tillförne ej synts orimlig, ej minst med hänsyn därtill, att en dålig konjunktur för jordbruket kunde antagas bliva till tiden jämförelsevis begränsad och att de goda och de dåliga åren kunde beräknas uppväga varandra, så har detta antagande nu visat sig ej vara hållbart. Man måste räkna med att även en mycket långvarig lågkonjunktur kan förekomma och bestämma repartitionstalen för garantiskatten med hänsyn därtill. Även en jämförelsevis obetydlig minskning av den årliga skatteomkostnaden måste därför anses vara av värde och böra komma till stånd, om ej starkt talande rättfärdighets- eller andra liknande skäl kunna anföras emot densamma. Jag vill ej förringa räckvidden av dessa skäl, utan är fortfarande liksom tidigare av den meningen, att dylika skäl av ej ringa betydelse kunna anföras. Att här upprepa dessa skäl synes mig ej erforderligt. 1930 års kommunalskatteberedning har om dem gjort vissa uttalanden, vilka ej hindrat beredningen att biträda förslaget om repartitionstalets sänkning. För egen del ställer jag mig på samma ståndpunkt, ty såsom i och för sig avgörande har den ur skattesystemets principiella grunder hämtade bevisföringen ej hittills betraktats och bör ej heller så anses i fortsättningen. De praktiska skälen för en reform hava nu fått ökad styrka, och denna omständighet bör enligt mitt förmenande tillmätas den största betydelsen.

Men ännu i ett avseende har läget ändrats. Det kan nämligen numera, till skillnad från tidigare, anses utrett, att under ett svagt år för jordbruket ej garantibehovet är så starkt som man tidigare synes ha föreställt sig. 1928 års utredning grundade sig på siffror från det jämförelsevis goda inkomståret 1924, medan den nu verkställda utredningen avsett lågkonjunkturåret 1929 och dess inkomstförhållanden. Den sistnämnda utredningen har utmynnat i kommunalskatteberedningens förut återgivna uttalande, att repartitionstalet 0.06 för jordbruksvärde ej kan anses ur garantisympunkt erforderligt. För min del finner jag, att den ökning av skattebördan, som kommer till stånd för löntagarna, ej kan betraktas såsom genomgående obetydlig, men vill dock instämma i detta beredningens uttalande; ökningen är ej av den storleksordning, att den kan sägas innebära ett avgörande skäl för bibehållande av repartitionstalet 0.06.

Någon annan reform i avseende å beskattningsgrunderna av beskaffen-

het att, liksom fallet var år 1928, samtidigt verka sänkande på beskattningsunderlaget för jordbruksfastighet, är nu ej ifrågasatt. Att samtidigt en sänkning av taxeringsvärdena kan väntas inträffa på flertalet platser, är en annan fråga, som jag kommer att beröra i det följande. Här vill jag framhålla, att repartitionstalets sänkning synes mig beteckna den primära frågan och spörsmålet om eventuellt uppskov med fastighetstaxeringen den sekundära, och att den förra sålunda bör avgöras utan hänsyn till den senare. Det vore enligt mitt förmenande mindre lyckligt att först med bibehållande av gällande repartitionstal verkställa ny fastighetstaxering och därefter fatta beslut om repartitionstalens sänkning. Det kan nämligen med stöd av tidigare erfarenheter befaras, att olikheten i repartitionstal för jordbruksfastighet och för annan fastighet på sina håll skulle kunna föranleda en tendens att värdesätta jordbruksfastigheter lägre än som eljest skulle bli fallet. Det är sålunda att anse som en fördel, att beslutet om repartitionstalets sänkning föregår omtaxeringen.

Att det här ej gäller en fråga med vittomfattande ekonomiska konsekvenser, lär med ganska stor tydlighet framgå av det förut anförda. Kommunalskatteberedningens kalkyl har givit det resultatet, att den sammanlagda förskjutningen vid alternativ I ej torde uppgå till 2 miljoner kronor. Senare företagna beräkningar hava givit grund för antagandet, att denna siffra kommer att rätt väsentligt underskridas. Hela reformen är sålunda ej av större allmän räckvidd. Det kan möjligen visa sig önskvärt att i något fall mildra övergången genom extra bidrag av skatteutjämningsmedel. De ekonomiska följderna för staten av dylika bidrag kunna anses obetydliga, liksom det av kommunalskatteberedningens kalkyler synes framgå, att de gällande grunderna för anskaffning av medel till skatteutjämningsunderstöd skulle giva rum åt den ökning av dessa understöd, som blir en följd av repartitionstalets nedsättning. Jag vill emellertid ej fördölja, att det av andra anledningar, bland annat den väntade nedgången av taxeringsvärdena, kan visa sig nödvändigt att ett påföljande år taga under övervägande, huruvida ej ytterligare medel måste anskaffas för skatteutjämning. Att repartitionstalets sänkning kommer att verka till höjning av det sålunda erforderliga beloppet, är givet. Då det blir först nästa års taxering, som härvid kommer att i olika avseenden utöva sin inverkan, är det ej möjligt att nu mera ingående bedöma denna fråga.

Det har i en reservation inom kommunalskatteberedningen av dess ordförande och i vissa yttranden föreslagits, att även en sänkning av repartitionstalet för skogsvärde skulle äga rum från 0.04 till 0.03. Hade det kunnat påvisas och för allmänna medvetandet framstätt såsom klart, att den skogsaccis, som för närvarande uttages och som avser att utfylla skillnaden mellan jordbruksvärdets och skogsvärdets repartitionstal, exakt fyller detta ändamål, hade det måhända varit svårt att avvisa detta förslag såsom en konsekvens av sänkningen beträffande jordbruksvärde. Så är emellertid ej förhållandet. Skogsaccis utgår ej för husbehovsvirke i allmänhet och ej till landsting. Skattesatsen för skogsaccisen är lägre än som i 1927 och 1928 års propositioner förutsattes och lägre än enligt 1928 års utskottsförslag. Olika omständigheter tala sålunda för att skogsaccisen är lägt beräknad. Kravet på nedsättning av repartitionstalet för skogsvärde har ej heller upptagits i flertalet av de avgivna yttrandena.

Då tillika ett förslag i denna riktning synes till sina verkningar mera oberäkneligt, kan jag ej tillstyrka detsamma.

Jag stannar därför vid att förorda sänkning av repartitionstalet för jordbruksvärde från 0.06 till 0.05.

Förslaget rörande repartitionstalets sänkning har i den förda diskussionen sammankopplats med ett förslag till sådan modifikation av de skattefria avdragen, att för de minsta inkomsttagarna i stort sett ej någon skatteökning skulle behöva uppkomma såsom en följd av repartitionstalets sänkning för jordbruksvärde. Förslaget är ur vissa synpunkter, bland annat de skattetekniska, mindre tilltalande. Då förslaget vunnit understöd hos åtskilliga av de hörda myndigheterna samt av kommunal-skatteberedningen och dess tillämpning i praktiken ej synes i regel vålla synnerliga svårigheter, har jag emellertid ej velat motsätta mig detsamma, dock med den modifikation att det ej kommer att avse det femtiotal städer, som är att hänföra till ortsgrupperna I och II. För en dylik in-skränkning åberopar jag det skäl, som föranlett att ändring ej ifrågasatts för de tre högsta ortsgrupperna, nämligen att repartitionstalets sänkning där ytterst obetydligt påverkar utdebiteringssatsen, och att ändringen ej bör göras mera vittgående än som följer av de givna förutsättningar. Motsvarande torde gälla beträffande alla städer. Dessa representera ju ett ganska stort antal skattskyldiga, många med mindre beskattningsbar inkomst än 500 kronor, och att ej medtaga städerna innebär därför en fördel med hänsyn till taxeringsarbetet. Att ett förslag sådant som det ifrågasatta ej kan erhålla en alltför noggrann avvägning, ligger i sakens natur.

Vad avdragens storlek beträffar ansluter jag mig till det lägsta av de angivna alternativen. Med undantag för en reservant inom kommunal-skatteberedningen och tvenne ledamöter av svenska landstingsförbundets styrelse har ingen av dem, som yttrat sig i frågan, tillstyrkt högre extra avdrag. I några av de avgivna yttrandena har man direkt uttalat sig emot högre avdrag. Det är sannolikt att, såsom nämnde reservant inom kommunalskatteberedningen framhållit, de lägre avdragen ej alldeles genomgående skola bereda den avsedda compensationen. Att huvudsaklig compensation skall genom dessa avdrag komma till stånd för de mindre inkomsttagarna, förefaller mig emellertid tämligen visst, och att nu i berörda avseende gå längre än att detta resultat vinnes synes mig ej erforderligt.»

*Utskottets
yttrande.*

När bevillningsutskottet år 1930 hade tillfälle att taga ställning till frågan om repartitionstalet för jordbruksfastighets jordbruksvärde, förelåg frågan i ett väsentligt mindre utrett skick än nu. Starka skäl ansågos redan då tala för likställighet mellan nämnda repartitionstal och repartitionstalet för annan fastighet. Det ansågs dock av olika grunder, för vilka redogjorts i det föregående, ej tillrädligt att då vidtaga berörda ändring. Läget är nu tvivelsutan ett annat. Behovet av skattelättnad isynnerhet för det skuldsatta jordbruket har blivit alltmera påtagligt, och man måste, såsom chefen för finansdepartementet framhållit, numera räkna med att även en mycket långvarig lågkonjunktur för jordbruket kan förekomma. Å andra sidan hava de skäl, som år 1930 kunde

anses vara avgörande mot en reform, numera minskats i styrka framför allt tack vare förebringandet av det vidlyftiga utredningsmaterial, som nu föreligger till belysande av repartitionstalets betydelse under ett för jordbrukets vidkommande mindre tillfredsställande inkomstår. Reformens verkningar till lättnad för jordbrukare och till ökning för övriga inkomsttagares skatt böra för visso ej underskattas; i enstaka fall kunna dessa verkningar bliva ej obetydliga. I det stora hela kan dock reformen ingalunda anses genomgripande. En överflyttning av skattebördan med ett belopp ej uppgående till två miljoner kronor betecknar i förhållande till omslutningen av rikshushållningen i dess helhet en jämförelsevis blygsam siffra.

Yrkanden hava nu framställts *dels* i motionerna nr 528 och 539 i andra kammaren om avslag å berörda förslag i dess helhet, *dels* i de likalydande motionerna nr 364 i första kammaren och nr 540 i andra kammaren om repartitionstalet 0.04 för jordbruksvärde, *dels* i de likalydande motionerna nr 365 i första kammaren och nr 538 i andra kammaren om repartitionstalet 0.03 för skogsvärde. Vad angår förslaget om repartitionstalet 0.04 för jordbruksvärde, innebär detta ett längre gående steg än något av dem, som under den förberedande behandlingen varit föremål för undersökning. Ett dylikt förslag skulle icke tillgodose syftet att erhålla likställighet mellan jordbruksfastighet och annan fastighet utan ställa den senare i ett relativt sämre läge, som svåriligen skulle kunna försvaras. Den i tvenne motioner tillkännagivna uppfattningen, att reformen ej för närvarande borde komma till stånd, har däremot redan under ärendets förberedande behandling blivit framförd. Den har framför allt motiverats därmed, att det vore olämpligt att repartitionstalets sänkning komme att verka samtidigt med en sannolik sänkning av taxeringsvärdena vid 1933 års allmänna fastighetstaxering. Tillika har anförts, att det vore olämpligt att företaga reformen utom i samband med en rationell skatteutjämning. Såsom föredragande departementschefen framhållit, synes emellertid frågan om den lämpliga avvägningen av repartitionstalen böra betraktas såsom primär i förhållande till frågan om 1933 års allmänna fastighetstaxering. Skall reformen överhuvudtaget äga rum, förefaller det för övrigt bättre, att den beslutas före fastighetstaxeringen än efter densamma, då det skulle kunna befaras, att olikformigheten i fråga om repartitionstal på sina håll kunde utlösa en i och för sig visserligen icke motiverad tendens att åsätta lägre taxeringsvärden för jordbruksfastighet än som må anses skäligen. Vad åter angår förhållandet till en rationell skatteutjämning må allenast framhållas, att hela den förebragta utredningen avsett att pröva, huruvida i avvaktan på en mera genomgripande reform av skatteutjämnings- och skatteregleringsfrågorna såsom en provisorisk åtgärd kunde beslutas likställighet i avseende å repartitionstalen för jordbruksfastighet och annan fastighet. Någon motivering utöver den redan anförda synes förden skull ej behöva meddelas gentemot berörda argumentering. Framhållas

må endast, att ökade skatteutjämningsbidrag i själva verket bliva en automatisk följd av de ökade utdebiteringssatserna.

Annorlunda ligger frågan om repartitionstalet 0.03 för skogsvärde, enär med de utgångspunkter för skogsaccisens beräkning, som antagits år 1928, en dylik sänkning kunde synas böra bliva en följd av sänkningen av repartitionstalet för jordbruksvärde. Inom utskottet har emellertid framhållits, att i åtskilliga trakter av riket den uppfattningen vore rådande, att skogsbruket av olika anledningar i praktiken bleve lindrigare beskattat än jordbruket. Huruvida denna uppfattning är riktig eller ej, undandraget sig utskottets bedömande, och det torde i själva verket vara svårt att även med ett väsentligt vidlyftigare utredningsmaterial än det för närvarande föreliggande förebrija bevisning om vad som i dylikt avseende är rätt eller icke. Vad angår skogsmarksvärdet får även skogsfastighet del i sänkningen av repartitionstalet för jordbruksvärde, varför den ökning av beskattningen på skogsvärde, som i berörda motion påtalas, torde bliva mycket obetydlig, ett förhållande som även bekräftas av de gjorda utredningarna. Utskottet har därjämte velat åberopa den motivering, som förebragts av föredragande departementschefen, såsom skäl emot bifall till yrkandet att nu företaga sänkning av repartitionstalet för skogsvärde.

Det framlagda förslaget om införande av sådana skattefria avdrag, som för de minsta inkomsttagarna i de båda lägsta ortsgrupperna i allmänhet kompensera den skatteökning, som blir en följd av ändrade repartitionstal, föranleder ingen erinran från utskottets sida. Det i motionen nr 539 i andra kammaren framförda förslaget om större avdrag går, såvitt angår ortsgrupp II, längre än något av de alternativ, som undersökts inom kommunalskatteberedningen. Utskottet finner ej anledning att i avseende å dessa avdrag gå längre än propositionen. I all huvudsak torde genom detta förslag kompenation komma att beredas de lägsta inkomsttagarna för sådan skatteökning, som kan bliva en följd av ändrat repartitionstal för jordbruksvärde.

Vad angår motionen nr 354 i andra kammaren, skulle ett bifall till densamma innebära en fullständig omläggning av den kommunala skattefördelningen. Utskottet anser sig desto mindre kunna biträda de i denna motion framställda yrkandena som förslaget under en för kommunerna ekonomiskt brydsam situation skulle för det övervägande flertalet kommuner föranleda en avsevärd minskning i antalet skattekröner.

Utskottet förordar följaktligen bifall till propositionen såväl vad angår sänkning av gällande repartitionstal som beträffande extra skattefria avdrag.

I ett av domänstyrelsen avgivet yttrande med förslag till instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid allmän fastighetstaxering år 1933, vilket i det följande närmare kommer att beröras, har domän-

styrelsen ansett sig böra framhålla, att, bland annat, svårigheterna att under nuvarande förhållanden lämna förslag till prissättning av virkesavkastningen samt att fixera kapitaliseringsfaktorn gjorde, att styrelsen för sin del vore tveksam, om med nuvarande förutsättningar en helt ny fastighetstaxering lämpligen borde genomföras år 1933.

*Ifrågasatt
uppskov med
taxeringen.*

Jämväl i åtskilliga yttranden rörande domänstyrelsens förslag ävensom i ett par av de utlåtanden, som avgivits över förenämnda utkast med förslag om ändrat repartitionstal för jordbruksvärde, har frågan om uppskov med nästa allmänna fastighetstaxering berörts. Härvid hava vissa länsstyrelser förordat utredning av frågan om dylikt uppskov. En del andra länsstyrelser hava däremot, liksom även styrelsen för svenska landskommunernas förbund, ställt sig avvisande till ett uppskov.

Handelskammaren i Gävle har hemställt, att nästa allmänna fastighetstaxering måtte uppskjutas till år 1934. Handelskammaren har framhållit, att det ekonomiska livet för närvarande är synnerligen känsligt, liksom den kommande utvecklingen oviss, och har handelskammaren därvid speciellt häufört sig till förhållandena på virkesmarknaden. Av stor vikt vid bedömande av förevarande frågor vore valutaspörsmålet. Ur en synpunkt skulle måhända en allmän fastighetstaxering för de skogsägande företagen vara till fördel, nämligen därutinnan, att de ojämnheter, som enligt en allmänt utbredd uppfattning föreläge mellan taxeringen av bolagsskog och skog i bondeägo, kunde undanröjas. Den av byråcheferna Höijer och Lindeberg företagna undersökningen rörande utfallet av 1928 års allmänna fastighetstaxering — intagen i statens off. utredn. 1931 (nr 35) — utvisade, att dylika ojämnheter föreläge beträffande arealredovisning och bonitetsbestämning. När en fastighetstaxering komme att ske, syntes sådana åtgärder dock böra vidtagas, att den uppenbara orättvisa, som på många ställen vore tillfinnandes i fråga om taxeringen av bolagsskog, jämfört med bondeskog, i möjligaste mån förhindrades.

Smålands och Blekinge handelskammare har på grund av de av Gävle handelskammare anförda skäl instämt uti sistnämnda handelskammares berörda framställning.

Enligt vad föredragande departementschefen anført har det varit föremål för övervägande, huruvida tillräckliga skäl för uppskov med 1933 års allmänna fastighetstaxering kunde anses föreligga, men har departementschefen stannat vid den uppfattningen, att så ej kunde anses vara fallet. Till stöd för denna ståndpunkt har departementschefen yttrat följande:

*Departements-
chefen.*

»Lagen förutsätter omtaxering vart femte år, och det torde med hänsyn därtill kunna anses vara ett berättigat intresse för såväl de skattskyldiga som kommuner m. fl. att få taxeringsvärdena omprövade efter fem års förlopp. Framför allt måste detta anses vara händelsen, om en mera väsentlig värdeändring ägt rum. Att så varit fallet under innevarande

femårsperiod, torde vara onekligt. Härav följer enligt min uppfattning, att, om ej särskilt starka skäl kunna åberopas mot en allmän omtaxering år 1933, så finnes ej tillräcklig anledning till sådan lagändring, som föranleder uppskov. Såsom ett skäl emot omtaxering torde visserligen kunna anföras, att skattelättnad i alla fall kommer vederbörande till godo genom repartitionstalets sänkning. Men denna skattelättnad kommer endast en viss kategori fastighetsägare till godo, under det att för övriga fastighetsägare repartitionstalets sänkning verkar till höjning av skatten, varför för dessas vidkommande en omprövning av taxeringsvärdet är desto mer berättigad. Taxeringsvärdet utövar vidare sin verkan på förmögenhetsbeskattningen, och det kan ej anses vara rimligt, att vederbörande skola fortsätta att betala förmögenhetsskatt för belopp, som ej motsvaras av en tillgång av samma värde.

Såsom skäl emot en allmän omtaxering vid lagenlig tidpunkt hava jämväl framställts farhågor för fastighetskrediten. Jag har noga prövat denna fråga och kommit till den uppfattningen, att några farhågor för uppsägning av krediter på grund av sänkta taxeringsvärden knappast behöva hysas. Det lärer för kreditinrättningarna vara ett starkt intresse att om möjligt undvika tvångsrealisationer. Vad kreditinrättningarna själva angår, är det tydligt, att deras säkerheter ej försämras genom sänkning av taxeringsvärdena. Det är i regel blott vid utlåningstillfället, som taxeringsvärdet eller en del därav är bindande för kreditens storlek. Sparbankernas inlåningsrätt är i viss mån beroende av taxeringsvärdena, men den därom gällande bestämmelsen träder i full kraft först efter utgången av år 1939. Att däremot beviljande av nya fastighetskrediter kan komma att försvåras genom taxeringsvärdenas sänkning lärer vara obestridligt. Mycket stor betydelse bör dock ej tillmätas denna synpunkt, då flertalet kreditinrättningar väsentligen grunda sin utlåning på självständiga värderingar. Då det lärer få antagas, att den i olika avseenden fastställda, vid viss del av taxeringsvärdet bundna belåningsgränsen förutsätter, att taxeringsvärdena skola överensstämma med de riktiga värdena, ligger för övrigt i berörda omständighet ej ett skäl emot utan ett skäl för omtaxering. Att slutligen vissa kreditinrättningar bruka tillämpa olika räntesatser för olika procentuella andelar av taxeringsvärdet, är ett förhållande, som, därest sakliga skäl därför föreligga, lärer kunna omregleras i de särskilda fallen.

Ett vid ett förstahandsbetraktande av det föreliggande spørsmålet talande skäl emot omtaxering år 1933 skulle väl ligga däri, att denna taxering måste erbjuda stora svårigheter på grund av att en i verkligheten fri marknad för försäljningar av jordbruksfastighet mångenstädes knappast finnes, och att det måste bli va svårt att fastställa såväl 'allmänna saluvärdet' på jordbruksfastighet i allmänhet som 'avkastningsvärdet' på skogsmark och växande skog. Det torde emellertid kunna antagas, att fastighetsvärdenas nivå i stort ändrats tämligen likformigt inom i huvudsak likartade större områden, och att en mera brett lagd undersökning av fastighetsprisernas förändringar skall kunna giva underlag för en ganska tillförlitlig fastighetsvärdering. De vid 1928 års allmänna fastighetstaxering fastställda värdena komma härvid givetvis att utgöra en nödvändig utgångspunkt. Uppenbarligen får ej taxering försiggå såsom en kritiklös likformig procentuell nedsättning av de gamla värdena. Befintliga ojämnheter måste såvitt möjligt undanröjas, och möjligen måste differentiering göras mellan fastigheter av olika storleksgrupper, då värdena antagligen

ej ändrats likformigt för dem alla. Det är nu min avsikt att åvägabrunga en utredning rörande fastighetsförsäljningarna i riket under de senaste åren, vilken bör föreligga i tillräckligt god tid innan det egentliga taxeringsarbetet i höst tager sin början. En dylik utredning bör kunna underlätta och förbilliga taxeringsförfarandet och i betydande grad bidra till taxeringens jämnhet. Det förefaller sannolikt, att en dylik utredning, vilken givetvis bör i möjligaste mån särskilja sådana fastighetsförsäljningar, som synas hava karaktär av faktiska tvångsrealisationer, så ock försäljningar till släktingar och anhöriga, ej skall giva till resultat en så stark nedgång av jordbruksfastigheternas värden, som stundom kommit till synes vid tvångsförsäljningar, men att en sänkning av dessa värden dock är att i allmänhet förutse. Säkerligen kommer förberörda av byråchefen E. Höijer och e. byråchefen E. Lindeberg verkställda utredning rörande utfallet av 1928 års taxering att jämväl utgöra ett värdefullt taxeringsmaterial. Vad angår annan fastighet synas för riket i allmänhet värdena i stor utsträckning kunna väntas bli i huvudsak oförändrade. Vad slutligen skogsmark och växande skog beträffar, så föreligger för statsmakterna ett i viss mån svårare avgörande, som jag återkommer till i det följande. Det gäller vid denna taxering att fastställa 'avkastningsvärden', som endast i viss utsträckning följa de verkliga saluvärdena och vilkas nivå ej kan antagas vara underkastad alltför starka fluktuationer. Det är emellertid ej sannolikt, att ett dylikt avgörande av statsmakterna ett följande år kommer att ställa sig nämnvärt lättare än nu, varför jag i denna svårighet ej ser tillräcklig anledning till uppskov. Sedan nämnda nivå av statsmakterna fastställts, kommer skogstaxeringen knappast att innevarande år ställa sig svårare än vid något annat tillfälle. Även vad angår annan fastighet än skogsfastighet må det för övrigt ifrågasättas, om taxeringen kan väntas bli lättare, om ett års uppskov beslutes. Uppskov för längre tid än ett år förefaller, i varje fall för ögonblicket, uteslutet.

Slutligen vill jag än en gång understryka vad jag förut vid behandling av frågan om repartitionstalets ändring uttalat, att det måste anses vara av vikt, att denna av mig såsom under de närmaste åren ofrånkomlig ansedda ändring beslutes innan den allmänna fastighetstaxeringen äger rum, då likställigheten i berörda avseende mellan jordbruksfastighet och annan fastighet lär vara av särskilt värde vid taxeringen.»

I likhet med föredragande departementschefen har utskottet ansett tillräckliga skäl icke föreligga för ett uppskov med den allmänna fastighetstaxering, som enligt kommunalskattelagen skall äga rum år 1933.

*Utskottets
yttrande.*

Under det att grundläggande för taxeringen av fastighet i allmänhet skall vara det s. k. »allmänna saluvärdet», skola skogsmark och växande skog upptagas till det värde, som de kunna anses äga vid ett efter rationella grunder bedrivet skogsbruk.

Huvudgrunderna för den speciella skogstaxeringsmetoden angivas i punkt 4 av anvisningarna till 9 § kommunalskattelagen och utvecklas närmare i särskild instruktion för värdering av skogsmark och växande skog. Dylik instruktion är fastställd att gälla tillsvidare, men det har uttryck-

*Värdering av
skogsmark
och växande
skog.*

*Gällande
grunder för
taxering av
skogsmark och
växande skog.*

ligen förutsatts, att ny instruktion skall fastställas före varje allmän fastighetstaxering.

Framför allt betydelsefulla för ifrågavarande taxering äro följande faktorer: bonitet, virkespris, avdrag för allmänna omkostnader, kapitaliseringsprocent samt — beträffande växande skog — relativ skogstillgång. Ett års normala avkastning per hektar skogsmark erhålles genom att multiplicera virkespriset med bonitetssiffran och göra avdrag för allmänna förvaltningsomkostnader. Värdet på ett hektar skogsmark med normal skogstillgång erhålles genom att kapitalisera den normala årliga avkastningen efter visst procenttal. Vid 1928 års allmänna fastighetstaxering var kapitaliseringsprocenten 5 och värdet på ett hektar skogsmark med normal skogstillgång följaktligen 20 gånger den normala årliga avkastningen. Härav ansågos $3\frac{1}{2}$ gånger den normala årliga avkastningens värde alltid representera skogsmarkens värde, resten, d. v. s. $16\frac{1}{2}$ gånger den normala årliga avkastningen, den växande skogens värde. Avviker skogstillgången från den normala, i det att den »relativa skogstillgången» är större eller mindre än 1, fastställes den växande skogens värde till motsvarande del av normalskogens värde. Var relativa skogstillgången t. ex. 0.5, upptogs sålunda vid 1928 års taxering den växande skogens värde till 0.5 gånger $16\frac{1}{2}$ årsavkastningar.

Av de sålunda på skogstaxeringen inverkan de faktorerna fastställas boniteten och relativa skogstillgången vid själva taxeringen, och taxeringsbestämmelserna inskränka sig till att giva föreskrifter om hur härvid skall tillgå. Avdraget för allmänna förvaltningsomkostnader har angivits i lagen till, utom i vissa undantagsfall, en fjärdedel av den siffra, som erhålles genom att multiplicera virkespriset med bonitetssiffran. Variabla faktorer äro följaktligen enligt lagen virkespriset och kapitaliseringsfaktorn. Rörande virkespriset finnes stadgat, att detta bestämmes efter virkets nettovärde å rot enligt de pris, som för liknande sortiment i genomsnitt varit i orten gällande under viss tidsperiod, vilken bestämmes i förberörda instruktion. Vid 1928 års taxering lågo de fem åren 1922—1926 till grund för prissättningen. Vad kapitaliseringsfaktorn beträffar stadgas i kommunalskattelagen allenast, att denna jämväl bestämmes i instruktionen.

Domänstyrelsens förslag till instruktion samt yttranden däröver.

Med skrivelse den 8 november 1931 har domänstyrelsen avgivit förslag till ändringar i instruktionen för värdering av skogsmark och växande skog. Förslaget finnes intaget bland bilagorna till den föreliggande propositionen (bil. 2).

Domänstyrelsens förslag innehåller bestämmelse, att virkes rotvärde skall beräknas enligt de pris, som blivit satta under åren 1927—1931. Detta har emellertid föreslagits under förutsättning att höjning göres beträffande avdraget för förvaltningskostnader från en fjärdedel till en tredjedel

av den siffra, som erhålles genom att multiplicera virkespriset med bonitetssiffran, och att ingen sänkning sker av kapitaliseringsprocenten.

De virkespriser, som från och med år 1922 i medeltal för hela riket erhållits för virke sålt å rot från statens skogar, äro enligt domänstyrelsen följande:

år 1922	5.5 kronor	
» 1923	5.8	»
» 1924	4.4	»
» 1925	4.5	»
» 1926	5.2	»
» 1927	6.7	»
» 1928	5.8	»
» 1929	5.7	»
» 1930	4.8	» (preliminär)
» 1931	?	»

Domänstyrelsen har rörande denna sifferserie anfört, att, även om 1931 års rotvärde skulle avsevärt understiga värdet för år 1930, av serien att döma, ett medeltal för perioden 1927—1931 knappast torde komma att giva lägre resultat än medeltalet för perioden 1922—1926, som varit 5.1 kronor. Sistnämnda siffra erhöles som medeltal för perioden 1927—1931, om 1931 års rotvärde skulle nedgå ända till 2.5 kronor.

I fråga om det medgivna avdraget för förvaltningskostnader har domänstyrelsen framhållit, att redan år 1921, då nuvarande principer för värdering av skogsmark och växande skog blivit fastställda, från skogligt håll påpekats, att avdraget för allmänna omkostnader med 25 procent vore för lågt och snarare borde sättas till 33 procent. Att avdraget år 1927 icke höjts torde enligt styrelsen åtminstone delvis hava berott på att detta värdemoment i fastighetstaxeringen beaktats vid valet av kapitaliseringsprocent. Under de år, som därefter förflytit, hade tendensen mot de allmänna kostnadernas större andel av skogens rånetto skärpts, så att styrelsen numera ansåge det nödvändigt, att avdraget för nämnda kostnader skedde med en tredjedel i stället för en fjärdedel. Styrelsen ville därvid framhålla, att för större skogsbruk dessa kostnader i själva verket utgjort mer än en tredjedel av skogens rånetto.

I enlighet med vad domänstyrelsen sålunda anfört innehåller styrelsens förslag till skogsinstruktion bestämmelse, att från det beräknade värdet å den normala årliga virkesavkastningen skall avdragas en tredjedel för kostnader av nu ifrågavarande art.

Vad angår den vid skogstaxeringen tillämpliga kapitaliseringsfaktorn har domänstyrelsen ansett, att 5 procent borde under nuvarande förhållanden alltjämt vara en i dylikt avseende lämplig siffra.

Den av domänstyrelsen föreslagna höjningen av omkostnadsavdraget skulle, om virkespriset och kapitaliseringsfaktorn bibehållas oförändrade, betyda en genomsnittlig nedsättning av den taxeringsnivån med ungefär 11 procent.

I de yttranden, som avgivits över domänstyrelsens förslag, hava rätt skiftande meningar uttalats om de på skogstaxeringen inverkan olik faktorerna, men så gott som genomgående har man anslutit sig till någon linje, som givit lägre värden än de nu gällande. Röster hava ej saknats för ett sådant bestämmande av ifrågasatt faktor, att resultatet skulle bli en kraftigare nedsättning av taxeringsvärdena än domänstyrelsen föreslagit. Från vissa håll, bland annat skogsvårdsstyrelsernas förbund, har sålunda förordats, att rotvärdet med hänsyn till senaste tidens starka prisfall beräknas efter ett medeltal för åren 1929—1931. Såsom i propositionen framhållits skulle detta, om övriga faktorer lämnas oförändrade, komma att medföra ungefär 20 procents nedsättning av värdena. Kombinerar denna nedsättning med en höjning av omkostnadsavdraget till en tredjedel, så skulle den totala nedsättningen av taxeringsvärdena antagligen belöpa sig till inemot 30 procent, o. s. v. Kammarrätten har godtagit domänstyrelsens förslag beträffande omkostnadsavdraget och, med tvekan, ifrågasatt en höjning av kapitaliseringsprocenten till 5.5. Detta skulle tillsammans betyda en nedsättning av taxeringsvärdena med troligen inemot 20 procent. En länsstyrelse har å andra sidan givit ett förslag, som synes medföra i stort sett oförändrade värden, i det länsstyrelsen godtagit domänstyrelsens förslag till årsserie och omkostnadsavdrag men föreslagit sänkning av kapitaliseringsprocenten till 4.5.

Departements-
chefen.

Föredragande departementschefen har anslutit sig till domänstyrelsens förslag i fråga om de särskilda på skogstaxeringen inverkan faktorerna och som motivering härför anfört följande:

»Den för skogsmark och växande skog gällande särskilda metoden åsyftar, såsom jag förut framhållit, att fastställa 'det värde, som de kunna anses äga vid ett efter rationella grunder bedrivit skogsbruk'. Det har tidigare framhållits (prop. 102/1927, sid. 490), att man med denna metod syftar till att — visserligen schablonmässigt — få fram värden, som skärligen kunna anses motsvara skogens saluvärde under de närmaste åren under förutsättning av skogens fortsatta användning för uthålligt skogsbruk. Man har sålunda att ställa sig frågan, hurudan kalkyl en köpare, som har för avsikt att fortsätta med rationellt skogsbruk, plägar göra. Han måste därvid uppenbarligen göra klart för sig, att det gäller en affär på lång sikt. Han räknar sålunda med ej blott årsavkastningen under de närmaste åren utan den sannolika årsavkastningen under en överskådlig framtid. Säkerligen kalkylerar han ej heller med räntefoten för kortfristiga placeringar utan med den ränta, han kan väntas erhallå på lång sikt. Om köpet sker under en högkonjunktur eller en lågkonjunktur, bör i och för sig föga påverka denna del av kalkylen. Vederbörande har strängt taget ingen anledning att komma till annat resultat vid det

ena tillfället än vid det andra men har sannolikt benägenhet för större optimism vid högkonjunktur. Ävenledes måste det givetvis påverka hans pris, om lågkonjunktur eller högkonjunktur förutses under de allra närmaste åren, i så måtto nämligen, att det uppenbarligen ställer sig fördelaktigare, om de närmaste årens värden väntas bli höga och de påföljande årens låga, än om ordningen blir den motsatta. Att dessutom en mer eller mindre knapp kapitaltillgång utövar sin verkan på efterfrågans storlek är tydligt, men just därför att det gäller långtidsplaceringar blir ej heller verkan av denna faktor så stark, som om det gäller mera kortfristiga sådana. Allt detta sammanlagt innebär, att saluvärdet på skogsmark och växande skog under förutsättning av dess fortsatta användning för rationellt skogsbruk visserligen fluktuerar men — vid oförändrat penningvärde — inom jämförelsevis trånga gränser och mindre än de faktiska saluvärdena, vilka lätt röna inverkan av möjligheten att omedelbart göra ett mer eller mindre betydande kapitaluttag ur skogen. Om det exempelvis skulle kunna påvisas, att de faktiska saluvärdena för växande skog sedan ingången av år 1928 nedgått med 25 procent, får detta följaktligen ej tagas till intäkt för ett påstående, att taxeringsvärdena böra sänkas i samma proportion. Taxeringsvärdena på skogen böra förete en jämnare kurva än de faktiska saluvärdena.

Ett mer eller mindre medvetet anläggande av ett betraktelsesätt ungefär liknande det jag nu gjort mig till tolk för kan väl antagas hava föranlett många av de hörda myndigheterna m. fl. att giva sin anslutning till olika förslag, som kunna väntas resultera i en nedsättning av taxeringsvärdena med i runt tal 10 procent. Ett dylikt förslag förefaller mig också från förut angivna synpunkter tillfredsställande. Särskilt vill jag framhålla, att det knappast synes vara anledning gå längre än domänstyrelsen föreslagit och som ganska allmänt tillstyrkts. Jag vill dock uttryckligen betona, att denna nedsättning gäller de allmänna grunderna och är allenast genomsnittlig. Förhållandena i olika delar av landet komma säkerligen att visa sig variera något. Dessutom torde på vissa håll rättelser av förlupna fel, framför allt vid bestämmande av den relativa skogstillgången, komma att i praktiken föranleda avvikelser från genomsnittsnivån. Därpå tyder den Höijer—Lindebergska utredningen.

Om såsom utgångspunkt antages, att de genomsnittliga värderingsgrunderna skola nedsättas med omkring en tiondel, så återstår att fastställa, på vilken väg detta resultat skall uppnås. Jag kan ej anse, att valet härutinnan bör tillmätas alltför stor vikt. Det är uppenbart, att ej vare sig årsserien 1927—1931 eller 1929—1931 eller någon annan årsserie, vilka ju alla syfta på tidigare priser, kunna sägas innefatta en tillförlitlig prognos rörande de värden, som kunna påräknas i framtiden under en lång följd av år. Genom jämkning av kapitaliseringsfaktorn kan man med vilken serie som helst uppnå i huvudsak samma slutliga taxeringsresultat. Att jag för min del förordar årsserien 1927—1931 får följaktligen främst tillskrivas det förhållandet, att denna serie, såsom domänstyrelsen framhållit, erbjuder ett tillförlitligare statistiskt material än den kortare serien och eliminerar mera tillfälliga faktorer, som kunna i olika landsändar tillfälligtvis ha satt sin prägel på prissättningen. Den serie, som tager vid, där serien från närmast föregående taxering slutat, förefaller givetvis även i och för sig mindre godtycklig än varje annan serie; denna omständighet synes mig dock ej alldeles så betydelsefull, som den kanske kan synas vara, då tillfälle till alla variationer finnes beträf-

fande kapitaliseringsfaktorn. Hade man i förevarande avseende nöjt sig med den mindre serien, hade det måhända visat sig nödvändigt att, i ungefärlig anslutning till vad, bland annat, centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund ifrågasatt, genom något särskilt organ pröva, huruvida de siffror, som erhöles för varje län, på grund av särskilda omständigheter på ett uppenbarligen tillfälligt sätt bröte sig ut ur den allmänna ramen. Med den längre serien synes man kunna undvika att tillgripa en dylik föga tilltalande anordning.

Det anses, såsom redan framhållits, sannolikt, att årsserien 1927—1931 skall resultera uti ungefär samma genomsnittliga rotvärde som det år 1928 tillämpade. Med detta förhållande såsom utgångspunkt vill det förefalla, som om den ifrågasatta genomsnittliga nedsättningen av värdegrundsgrunderna skulle kunna vinnas antingen på den av domänstyrelsen föreslagna vägen genom ökning av förvaltningskostnadsavdraget till en tredjedel eller genom att sänka kapitaliseringsfaktorn från 20 till 18, motsvarande en höjning av kapitaliseringsprocenten från 5 till något mer än 5.5, eller genom en kombination av båda dessa faktorer, ehuru med andra belopp. Det har ej påvisats, att den nu tillämpade siffran för omkostnadsavdraget är under normala förhållanden genomsnittligt för låg, om hänsyn tages även till skogar i enskild ägo. Denna siffra fastställs ej i instruktionen utan är inskriven i själva lagen, varför den ej bör ändras från gång till annan. Att jag icke förty ansluter mig till förslaget är på den grund, att de virkespriser, som ligga till grund för prisbildningen och därmed för taxeringen, i huvudsak hänföra sig till statens och bolagens försäljningar och inköp, samt att det ligger nära till hands att vid dylikt förhållande taga större hänsyn även till dessas allmänna omkostnader. Det förefaller, som om det nuvarande omkostnadsavdraget på sina håll betraktades som en orättvisa. Att, såsom ifrågasatts, göra olika stora avdrag för privatpersoners och andras skogar kan ej ifrågakomma, därest man ej kan göra gällande, att den förra kategorien är mer värd än den senare. Detta är givetvis ej förhållandet.»

*Utskottets
yttrande.*

I motionen nr 366 i första kammaren har yrkats, att i stället för årsserien 1927—1931 serien 1929—1931 skall läggas till grund för taxeringen av skogsmark och växande skog. I motionen har framlagts åtskilligt siffermaterial till belysande av virkesprisens nedgång under de senast förflutna åren. Det förefaller också utskottet liksom motionärerna sannolikt, att de närmaste årens virkespriser skola komma att ligga väsentligt under det medeltal, som erhöles på grundval av förutnämnda femårsserie. Detta är emellertid ett förhållande, som ej lär ha förbisetts av någon vid ärendets förberedande behandling. Det i propositionen framlagda förslaget grundar sig på ett förslag av domänstyrelsen och har tillstyrkts av ett stort antal hörda myndigheter. Vid detta förslags utarbetande har tagits hänsyn bland annat även till verkan av omkostnadsavdragets ökning och har kapitaliseringsprocenten bestämts med hänsyn jämväl till de jämförelsevis höga rotvärden, som erhållas på grundval av femårsserien. Med betraktande av olika på frågan inverkan faktorer finner sig utskottet kunna i förevarande avseende tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Till grund för de i propositionen föreslagna bestämmelserna rörande taxering av vattenfallsfastighet ligger en av särskilt tillkallad sakkunnig inom finansdepartementet upprättad promemoria med utkast till vissa ändringar i kommunalskattelagen m. m., varöver kammarrätten, vattenfallsstyrelsen, vissa länsstyrelser samt svenska vattenkraftföreningen avgivit yttranden.

Föredragande departementschefen har enligt det vid den föreliggande propositionen fogade statsrådsprotokollet framhållit, att vid tidigare taxeringar av vattenfallsfastigheter stor villrådighet förefunnits samt taxeringsresultaten blivit synnerligen ojämna. De hörda myndigheterna hade också nästan undantagslöst vitsordat behovet av särskilda bestämmelser i ämnet. Det vore visserligen sant, att kammarrättens praxis rörande ifrågavarande taxeringar skulle kunna väntas bidra till en jämnare uppskattning i framtiden. Önskvärt syntes emellertid vara, att ett sådant uppgiftsmaterial komme att redan från början stå till beskattningens nämndernas förfogande, att taxeringsarbetet genomgående komme att inriktas på en rationell värdering, samt att lagstiftningen inrättades därefter.

Taxeringen av *outbyggda vattenfall* har, enligt vad i propositionen upplysts, i praxis hittills i allmänhet grundats på en effekt, baserad på niomånadersvattenmängd och medelfallhöjd. Under det att svenska vattenkraftföreningen ansett skäl ej föreligga att övergiva denna beräkningsgrund, har vattenfallsstyrelsen föreslagit övergång till »sjuttiofemprocentsvattenmängd» och medelfallhöjd, ett effektbegrepp, som något skiljer sig från det i praxis tillämpade.

Under erinran om att vattenlagen bygger på lågvatteneffekten, d. v. s. normal lågvattenmängd och motsvarande fallhöjd, har föredragande departementschefen förordat, att vattenlagens nu under en längre tid av vattendomstolarna prövade uppskattningsgrund bleve följd. Denna förutsatte ett annat och högre pris per hästkraft än den eljest vanligast förekommande beräkningen enligt »niomånaderseffekten», men en omräkning syntes utan svårighet kunna företagas, och departementschefen förutsatte, att material för bedömande av denna fråga liksom av andra på taxeringen inverkan spörsmål skulle ställas till beskattningens nämndernas förfogande. Att fastställande av lågvattenmängden i praktiken erbjöde mindre svårigheter än bestämmande av niomånadersvattenmängden, vilken krävde viss statistisk beräkning, syntes vara uppenbart. Departementschefen ville understryka, att här vore fråga allenast om olika metoder att komma till de riktiga värdena, och att värdenas storlek bleve i huvudsak lika, vilkendera metoden som än valdes. Risken för missförstånd och villrådighet föranledde emellertid, att endast den ena metoden borde följas.

I fråga om taxeringen av *kraftverk* hava i propositionen upptagits bestämmelser om tillämpning såväl av en värdering efter avkastningen som av den s. k. »anläggningskostnadsmetoden».

Enligt vad föredragande departementschefen anfört, hade erfarenheten visat, att vid kammarrättens prövning av mål angående taxering av kraftverk ett tillfredsställande uppgiftsmaterial för taxering enligt den metod, som i brist på vägledande försäljningspris finge synas som den naturligaste, nämligen med utgångspunkt från den normala avkastningen, ytterst sällan förelegat. Man hade i stället varit nödsakad verkställa värderingen efter vissa schablonmässiga grunder, i det man dels uppskattat fallets värde med hänsyn till effekt och utbyggnadskostnad, dels därtill lagt, förutom värde på eventuellt utmål, den faktiska kostnaden för byggnader m. m., omvärderad till nuvärde och minskad med hänsyn till slitning och ålder. Beträffande det inbördes företrädet mellan ifrågasvarande båda metoder har departementschefen anfört följande:

Det kunde emot »anläggningskostnadsmetoden» anmärkas, att den i vissa fall kunde befaras leda till mindre riktiga resultat; detta kunde sammanhånga exempelvis därmed, att ett utbyggt vattenfall, som det numera ej skulle löna sig att utbygga och som sålunda kunde anses i verkligheten vara i sig självt värdelöst, enligt uppskattningsmetoden alltid åsattes något värde. Då det emellertid syntes förhålla sig så, att sagda eller liknande förhållanden vore mycket ovanliga och den schablonmässiga metoden i stort sett kunde anses verka med tillräcklig noggrannhet, måste den enligt departementschefens förmenande anses vara av betydande praktiskt värde. Trots att svenska vattenkraftföreningen uttalat en motsatt uppfattning, tvekade departementschefen fördenskull ej att förorda denna taxeringsmetods upptagande i lagstiftningen. Förslaget hade också i denna del i huvudsak tillstyrkt av alla de hörda myndigheterna. Departementschefen funne kammarrättens påpekande om den starka inverkan, som vid avkastningsberäkningen kunde följa av en mycket ringa prisskillnad, värt särskilt beaktande. En dylik beräkning fordrade uppenbarligen mycket tillförlitliga grunduppgifter. Då det syntes vara av vikt, att den mera schablonmässiga uppskattningsmetoden utformades å deklarationsformulär, och förutsättningar därför knappast kunde anses föreligga, om ej densamma blivit lagfäst, syntes detta vara tillräckligt skäl för ett dylikt lagfästande.

Vattenfallsstyrelsen hade ställt sig på alldeles motsatt ståndpunkt mot svenska vattenkraftföreningen och påyrkat, att »anläggningskostnadsmetoden» skulle bliva ensam gällande. Kammarrätten hade i viss mån yttrat sig i liknande riktning men hade dock ej ansett sig kunna förorda, att en avkastningsberäkning skulle vara helt utesluten, ehuru den knappast borde antydast i lagtexten. Då det förefölle departementschefen obestriddigt, att en fullt korrekt avkastningsberäkning knappast kunde fränkännas vitsord såsom uppskattningsgrund, syntes det ej överensstämmande med eljest erkända taxeringsnormer att bestrida dess principiella giltighet. Men vore detta fallet, så syntes det vara av vikt att i lagtexten giva en antydan om dess innebörd för att inskräpa, att fråga vore om normal avkastning och normal omkostnad m. m. Då det otvivelaktigt ofta vore svårt att i praktiken komma till rätta med dessa värden, visade det, att det merendels syntes vara klokt att från början inställa sig på en riktig taxering enligt den andra metoden. Redan ur kontrollsynpunkt syntes det vara lämpligt att alltid infordra för tillämpning av denna senare metod erforderliga uppgifter.

Det utmärkande för den »anläggningskostnadsmetod», som departementschefen föreställde sig komme att i praktiken få den största användningen, vore, dels att en självständig uppskattning skedde av vattenfallet med utgångspunkt från dess effekt värderad till gällande priser, den kostnad det nu skulle draga att utbygga detsamma m. m., dels att därtill lades den faktiska utbyggnadskostnaden, omräknad till nuvärde. I det förra avseendet erfordrades kännedom om en del faktorer, såsom vattenmängd, fallhöjd etc., vilka varierade under olika delar av året, så ock om kraftpriser och dylikt. Det vore nödvändigt att beträffande vattenmängd, fallhöjd m. m. bestämma sig för vissa normalbegrepp, och departementschefen ville betona önskvärheten av att här i möjligaste mån ansluta sig till vattenlagens begreppsbestämningar. Vad anginge kraftpriser och dylikt syntes det önskvärt att utarbeta normaltabeller. Att göra dessa bindande syntes däremot knappast lämpligt, och det syntes ej påkallat att i anvisningarna direkt hänvisa till dylika tabeller. Både för att erhålla ett jämnare resultat och för att i längden erhålla kostnadsbesparing vore det klokt att, såvitt möjligt, för vattenfalls taxering erforderliga uppgifter utarbetades centralt och sedan ställdes till taxeringsmyndigheternas förfogande. Ej minst gällde detta den för byggnadernas uppskattning synnerligen viktiga faktor, som betecknades av det indextal, vilket skulle tillämpas för att förvandla den faktiska anläggningskostnaden till ett nuvärde. Hittills uträknade indextal hade i sådant avseende ej ansetts tillfredsställande. Att få fram ett riktigt indextal för kraftverksbyggnader finge anses utgöra ett betydelsefullt moment av förberedelserna till nästa allmänna taxering av vattenfallsfastigheter.

Från värdet å kraftverk får enligt förslaget avdrag ske för skyldighet att leverera ersättningskraft, grundad på vattenlagen. Rättighet att utfå dylik kraft skall, i den mån rättigheten kan utnyttjas av den fastighet, varmed den är förenad, tagas i betraktande vid dess taxering.

I propositionen har förordats, att även för det fall, då vederbörande för taxering av kraftverk påyrkar tillämpning av avkastningsmetoden, i fastighetsdeklaration sådana uppgifter meddelas, som erfordras för taxering enligt den mera schablonmässiga anläggningskostnadsmetoden. Att fastställa deklaraformulär för taxering av vattenfall ankomme på Kungl. Maj:t.

Beträffande *kvarnar, sågar och andra liknande smärre anläggningar* förutsattes, att ofta någon annan taxeringsmetod skall stå till buds. Om ej detta är fallet, anses anläggningskostnadsmetoden i tillämpliga delar kunna komma till användning.

Regleringsdamm uppskattas enligt förslaget med hänsyn till dels för densamma i anspråk tagen mark, dels dammbyggnaden. Värdet av de vattenfallsfastigheter, som bidragit till regleringsdammen, minskas i stället med belopp, svarande mot deras andel i dammanläggningen.

Inom utskottet har behovet av särskilda regler för värdesättning av vattenfallsfastigheter vitsordats. De i dylikt avseende i propositionen föreslagna bestämmelserna hava i huvudsak ej föranlett erinran från ut-

skottets sida. Enligt utskottets mening förefaller det emellertid sannolikt, att en taxering efter den s. k. avkastningsmetoden så sällan skall kunna komma till användning, att »anläggningskostnadsmetodens» karaktär av normalmetod synes böra i lagtexten betonas ännu starkare än som skett i Kungl. Maj:ts förslag, vilket givetvis ej bör hindra, att där tillfredsställande material för tillämpning av avkastningsmetoden verkligen förbringas, denna dock må ligga till grund för taxeringen. Utskottet föreslår därför viss omformulering.

Beskattning
av inkomst
på grund av
pensions-
försäkring.

Gällande
huvud-
grunder för
beskattning
av inkomst på
grund av liv-
försäkring.

Beskattning av inkomst på grund av livförsäkringsavtal kan försiggå i endera av två huvudformer, nämligen *antingen* hos försäkringsanstalten i försäkringstagarnas ställe, såsom fallet är vid kapitalförsäkring, *eller* hos försäkringstagarna själva, såsom fallet är vid livränteförsäkring. I förra fallet får i princip ej avdrag äga rum för erlagda försäkringspremier, dock att ett konventionellt avdrag å högst 200 kronor medgivits, och beskattas ej utfallande försäkringsbelopp. Vid livränteförsäkring åter äro två alternativ tänkbara, nämligen antingen att avdrag medges för hela premien, i vilket fall hela den utfallande livräntan beskattas, eller att avdrag — med undantag för konventionellt sådant — ej medges för premien, i vilket fall den utfallande livräntan beskattas blott med reducerat belopp. Det förra är förhållandet med sådan livränteförsäkring, som i huvudsak är att betrakta som pensionering, det senare åter med livränta mot engångspremie, d. v. s. vad som i dagligt tal brukar benämnas »inköpt» livränta e. dyl. Mellan de båda huvudformerna kunna emellertid uppstå gränfall, vilkas inordnande under den ena eller andra kategorien stundom kan vålla tvekan, i den mån ej specialregler givits för desamma.

Förslag om
förtydligande
bestämmelser.

Vissa försäkringsbolag hava hos Kungl. Maj:t, under hänvisning till den skillnad, som enligt skattelagarna upprätthölles mellan kapitalförsäkring och pensionsförsäkring, framhållit önskvärdheten av att gränslinjen mellan dessa två försäkringsformer klarlades och att kommunal-skattelagen förtydligades på denna punkt.

I anledning av nämnda framställning har försäkringsinspektionen avgivit yttrande i ämnet ävensom förslag till vissa ändringar i kommunal-skattelagen. Enligt detta förslag har en uppdelning av de olika kombinerade försäkringstyperna företagits, så att vissa typer anses såsom pensionsförsäkringar men övriga som kapitalförsäkringar.

Över försäkringsinspektionens förslag hava yttranden avgivits av vissa länsstyrelser, kammarrätten samt svenska försäkringsföreningen och svenska livförsäkringsbolagens direktörsförening. Förslaget har i huvudsak tillstyrkts. De hörda representanterna för försäkringsväsendet hava emellertid av principiella skäl uttalat tvekan rörande lämpligheten av förslaget, att alla kombinerade försäkringar, som icke särskilt angivits såsom pensionsförsäkringar, skulle betraktas som kapitalförsäkringar.

Enligt det i propositionen framlagda förslaget skola andra kombinerade försäkringstyper än de särskilt angivna behandlas såsom uppdelade på respektive försäkringsformer.

Föredragande departementschefen har framhållit, att det åtminstone för närvarande ej syntes förefinnas något särskilt intresse för det allmänna att ur beskattningssynpunkt inpressa olika försäkringar under den ena eller den andra kategorien. Någon olikhet i beskattningens storlek i ena och andra fallet hade ej åsyftats; om dylik förekomme, vore den beroende på sådana omständigheter som progression, skattefria avdrag och dylikt, alltså omständigheter som låge vid sidan av de nu ifrågavarande. Något skatteprivilegium för den ena eller andra formen föreläge ej. Ur anförda synpunkter funnes alltså intet hinder att för ifrågavarande lagstiftningsanordnande anlägga den grundsatsen, att beskattningen borde på lämpligt sätt anpassas efter de försäkringsformer, som arbetade sig fram, och ej tvärtom. Beskattningen borde med andra ord ej av principiella hänsyn läggas på ett sådant sätt, att den försvårade praktiska försäkringsformer.

Beträffande vilka försäkringsformer som skola behandlas som pensionsförsäkring hänvisas till förslaget. Här må allenast framhållas, att om med pensionsförsäkring, som börjar utgå vid högst 70 års ålder, kombinerats kapitalförsäkring på sådant sätt, att pensionens årsbelopp garanterats utgå i högst tjugu år, även om vederbörande dessförinnan avlidit, försäkringen i dess helhet skall under vissa närmare angivna villkor betraktas såsom pensionsförsäkring.

Behovet av lagstiftning för att närmare reglera gränsen mellan kapital- och pensionsförsäkringar synes med den utbredning, som kombinerade dylika försäkringar nu tagit, och den villrådighet, som i praxis rätt rörande dessas behandling, vara ådagalagt. Mot en omedelbar reform har emellertid framställts erinran i motionen nr 524 i andra kammaren, däri av anförda skäl hemställts om förnyad utredning av hithörande och därmed sammanhängande frågor. I den motivering, som härvid framlagts, har särskilt betonats de egentliga pensionsförsäkringarnas stora sociala betydelse och den omständigheten, att den beskattning, som gällde för dylika försäkringar, i praktiken verkade lindrigare än den beskattning som träffade övriga former av livförsäkring. En utvidgning av pensionsförsäkringarnas begrepp skulle därför i verkligheten också betyda en skattelindring, som ej vore motiverad. Tillika hava för förnyad utredning anförts vissa skäl, som närmast åsyfta andra spörsmål än dem som propositionen egentligen avser att reglera. Utskottet, som finner åtskilliga av de synpunkter, som framhållas i motionen, värda beaktande, måste för sin del konstatera, att utskottet ej beträffande den föreliggande huvudfrågan blivit övertygat om att den utvidgning av pensionsförsäkningsbegreppet, som nu föreslås, innebär ett avsteg från de grundprinciper, som infördes genom 1928 års lagstiftning, utan fastmera uppdragande

Propositionen.

Utskottets yttrande.

av en praktisk gränslinje mellan olika huvudkategorier av försäkringar. Det lär kunna antagas, att försäkringsväsendets fortsatta utveckling kommer att giva anledning till att i framtiden på nytt överväga en eller annan fråga, som sammanhänger med försäkringsbeloppens beskattning. Tillräcklig anledning att på grund av de synpunkter, som i övrigt framlagts i motionen, föreslå riksdagen att hos Kungl. Maj:t hemställa om särskild utredning synes därför utskottet ej föreligga.

Utskottet finner sig följaktligen böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag beträffande vad som skall förstås med pensionsförsäkring. Att under denna kategori enligt propositionen ingår även den s. k. frivilliga allmänna pensionsförsäkringen synes böra särskilt framhållas.

Övriga härmed sammanhängande ändringsförslag, avseende bland annat viss utökad uppgiftsskyldighet för försäkringsanstalter, föranleda ingen erinran från utskottets sida.

Detaljfrågor.

Förutom de ändringar i skattelagstiftningen, som föranletts av förut berörda omständigheter, hava i propositionen föreslagits vissa andra ändringar, som delvis äro en följd av den utformning, som föreslagits för den nya instruktionen för värdering av skogsmark och växande skog, och delvis hänföra sig till andra förhållanden, vilka syntes böra särskilt beaktas vid stundande allmänna fastighetstaxering. Föredragande departementschefen har ansett det vara av vikt, att minsta möjliga avsteg göras från gällande skattelagstiftning, men funnit ett verkligt behov föreligga av vissa ändringar i skattelagarnas lydelse.

Kommunal- skattelagen.

I anvisningen till 8 § kommunalskattelagen har sålunda gjorts ett förtydligande beträffande taxeringsenhetens bestämmande i fråga om torp å skogsmark.

De väsentligaste ändringarna avse 9 § i kommunalskattelagen samt anvisningarna till 9 och 10 §§. Bland annat hava till förstnämnda paragrafs anvisningar från anvisningarna till 10 § överförts de regler, som avse grunderna för åsättande av taxeringsvärde i sådant fall, då tomt- och industrivärde föreligger. Samtidigt hava dessa regler förtydligats, enär det i synnerligen stor utsträckning lär hava förekommit, att de blivit missförstådda. Uttryckliga föreskrifter hava meddelats rörande frågan om åsättande av mervärde för tomt- och industriändamål å områden, som användas för skogsbruk.

Rörande begreppet »allmänt saluvärde», vilket är grundläggande för taxeringen av fastighet i allmänhet, har det uttryckligen stadgats, att avräkning ej må ske för gäld eller för kapitalvärdet av skyldighet att utgiva undantag eller av annan privaträttslig förpliktelse, vilken ej är hänförlig till servitut eller annat liknande förhållande. Beträffande den metod med utgångspunkt från å-priser för olika ägoslag, som vanligen kommer till användning vid taxering av jordbruksfastighet, har dels fram-

hållits, att olika å-priser i regel böra komma till användning för fastigheter av olika storleksklasser — detta kommer framför allt till synes i 59 § taxeringsförordningen i dess nya lydelse — dels ock starkare än tillförene betonats, att olika omständigheter och framför allt åbyggnaders storlek och beskaffenhet kunna föranleda avvikelser från de resultat, som erhållas vid direkt tillämpning av enhetsprisen.

Närmast med föranledande av ett förslag av domänstyrelsen hava bestämmelserna om värdering av skogsbete omformulerats. Anordningar hava för övrigt vidtagits i syfte att såväl betesförmån å skogsmark — i den mån speciell hänsyn därtill skall tagas vid taxeringen — som andra särskilda förmåner å skogsmarken skola i taxeringslängden särskilt redovisas och ej ingå i skogsmarksvärdet, vilket följaktligen kommer att utgöra vad som i skogsvärderingsinstruktionen benämnes »skogsmarkens avkastningsvärde», d. v. s. det efter den specifika skogstaxeringsmetoden uppskattade värdet.

De bestämmelser, som tidigare funnits rörande hänsynstagande till växande träd å annan mark än skogsmark, hava erhållit en sådan placering och formulering, att det blir tydligt, att det i regel ej är trädens virkesvärde som skall särskilt uppskattas.

För övriga i 9 § och anvisningarna till 9 och 10 §§ föreslagna smärre ändringar, vilka delvis bliva en följd av ändrad uppställning av lagtexten och delvis förorsakas av den nya skogsvärderingsinstruktionen, synes någon särskild redogörelse ej vara erforderlig, utan hänvisas beträffande dem till propositionen.

I 12 § kommunalskattelagen har föreslagits, att omtaxering under löpande femårsperiod skall äga rum, förutom i tidigare angivna fall, därest fastighet, som förut varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig, samt om fortsatt bebyggelse skett å fastighet, som vid den tidpunkt nästföregående taxering avsett ej varit färdigbyggd. Tillika har till den förut gällande bestämmelsen, att omtaxering under löpande femårsperiod skall verkställas med hänsyn till det allmänna prisläge, som legat till grund för den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen, gjorts det tillägg, att även de uppskattningsgrunder i övrigt, som därvid tillämpats, skola tjäna till utgångspunkt för taxeringen. Har fastighet, som förut varit undantagen från skatteplikt, blivit skattepliktig, skall dock fullständig nyvärdering av fastigheten ske med hänsyn till berörda prisläge.

Bortsett från det förut berörda ändringsförslaget beträffande taxering av vattenfallsfastighet föranleder Kungl. Maj:ts förslag till ändringar i kommunalskattelagen ingen annan erinran, än att enligt utskottets mening ett tillägg bör göras till nyss berörda stadgande, som avser värdesättning av bestånd av träd och dylikt å jordbruksfastighet, så att därav otvetydigt

*Utskottets
yttrande.*

framgår, att endast sådana tillgångar av dylikt slag, som verkligen kunna anses medföra ett mervärde, tagas i betraktande.

Taxeringsförordningen. De ändringar, som föreslås i 17, 33, 35 och 59 §§ taxeringsförordningen, hava i korthet berörts i det föregående.

Följdändringar till ändringarna i kommunal-skattelagen. En ändring i 122 § nämnda förordning avser viss åtgärd av länsstyrelse i besvärsmål rörande fastighetstaxering.

Utgifter för provningsnämndernas arbete m. m. Rörande kostnader för provningsnämndens arbete och ersättning åt sakkunnig innehåller 145 § taxeringsförordningen följande bestämmelser:

»5 mom. Till gäldande av de av fastighetsprovningnämnds, länsprovningnämnds eller Stockholms stads provningnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom gottgörelse åt tjänsteman, som jämlikt 16 § 2 mom. förordnats att för vissa fall fullgöra landskamrerarens åligganden, ersättning för biträde åt landskamrerare vid förberedande göromål, arvode för protokoll- och längdföringen, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för uppässning hos nämnden, må vederbörande nämnd efter förslag av länsstyrelsen använda erforderligt belopp, såvitt ej nedan annorlunda stadgas.

6 mom. Angående de av fastighetsprovningnämnd eller av provningnämnd enligt 4 och 5 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning bör särskilt utdrag av nämndens protokoll avlätas till länsstyrelsen, varefter beloppen i vanlig ordning utbetalas.

7 mom. Sakkunnig erhåller för av honom verkställd utredning eller undersökning gottgörelse, som bestämmes av länsstyrelsen eller, då den sakkunnige biträtt den mellankommunala provningnämnden eller allmänna ombudet hos samma nämnd, av Kungl. Maj:t.»

För riksdagens revisorers räkning införskaffades hösten 1930 från länsstyrelserna i riket uppgifter rörande de ersättningar, som under budgetåret 1929/1930 utgått till länsstyrelserna och fögderiförvaltningens tjänstemän för arbete i taxeringsnämnder och provningnämnder. De på grundval av detta material gjorda iakttagelserna funno sig revisorerna (i punkt 20 av deras berättelse rörande budgetåret 1929/1930) böra bringa till riksdagens kännedom, och 1931 års riksdag hemställde i anledning därav i skrivelse nr 346, punkt 4, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande ett ändamålsenligt ordnande av taxeringsarbetet, närmast med hänsyn till användningen av den personal, som för detta ändamål årligen behövde tagas i anspråk. Denna punkt i riksdagsskrivelsen har av Kungl. Maj:t överlämnats till statens organisationsnämnd för yttrande.

I det material, som införskaffades för riksdagens revisorer, ingingo bland annat uppgifter om ersättningar, vilka på grund av bestämmelsen i 145 § 5 mom. taxeringsförordningen under budgetåret 1929/1930 utgått till tjänstemän inom länsstyrelserna och fögderiförvaltningen. Sedan dessa uppgifter i viss mån kompletterats genom finansdepartementets försorg, har inom departementet utarbetats en promemoria rörande

ifrågavarande ersättningar, vilken varit föremål för remiss till olika myndigheter.

Enligt vad i nämnda promemoria anförts syntes av de meddelade uppgifterna framgå såsom sannolikt, att grunderna för ersätningarnas bestämmande i förhållandet de olika länen emellan ej varit likartade. Då det ur olika synpunkter vore av värde, att mera detaljerade uppgifter rörande sättet för sagda ersätningars beräkning hädanefter stode till förfogande dels för vederbörande nämnd vid dess beslut om ersättning, dels för Kungl. Maj:t vid prövningen av anslagsbehovet för påföljande år, syntes i berörda 5 mom. av ifrågavarande paragraf lämpligen böra stadgas, att i det förslag, som av länsstyrelsen skulle avlämnas till fastighetsprövningsnämnd eller prövningsnämnd rörande för ersättningen erforderligt belopp, skulle angivas de grunder, som av länsstyrelsen tillämpats vid ersätningarnas beräkning. Tillika syntes i 6 mom. böra stadgas, att prövningsnämnds beslut om ifrågavarande ersättningar skulle före november månads utgång — alltså i tid före prövningen av anslagsbehovet för nästa budgetår — genom protokollsutdrag tillställas finansdepartementet tillika med avskrift av länsstyrelsens förslag i ämnet. På detta sätt erhöles prövningsnämnden möjlighet att vid ifrågavarande ersätningars bestämmande mera ingående pröva de föreslagna beloppen och komme fortlöpande redogörelser angående medlens användning att stå till finansdepartementets förfogande. Därest en ökad erfarenhet rörande de grunder, som tillämpats i olika län, gäve vid handen, att ersätningarnas storlek på något håll tarvade granskning, borde möjlighet stå till buds för Kungl. Maj:t att i anledning därav träffa särskilda anordningar.

Även i fråga om disposition av medel för gottgörelse åt sakkunniga skulle enligt promemorian Kungl. Maj:t äga meddela nödiga föreskrifter och skulle uppgifter insändas till finansdepartementet.

Slutligen har i promemorian framhållits såsom uppenbart, att ändringar av den art, varom här vore fråga, ej vore ägnade att föregripa den utredning, som begärts av 1931 års riksdag.

I huvudsaklig överensstämmelse med de i promemorian föreslagna bestämmelserna har nu i den föreliggande propositionen förslag i ämnet framlagts för riksdagen.

Enligt 14§ § 8 mom. taxeringsförordningen äga åtskilliga personer, som inkallats till vissa av taxeringsarbetet föranledda sammanträden, att för inställelsen åtnjuta, om de äro bosatta å annan ort än sammanträdesorten, traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med 16 kronor om dagen och övrig resekostnadsersättning enligt vad som på grund av allmänna resereglementet utgår till nämndeman samt, om de äro bosatta å sammanträdesorten, traktamentsersättning med 12 kronor om dagen.

Resekostnads-
och trakta-
mentsersätt-
ningar.

Sedan riksräkenskapsverket uttalat betänkligheter mot att föreskrifterna i resereglementet icke vore tillämpliga beträffande traktamentsersättningar enligt omförmälda författningsrum samt detta ärende varit föremål för remiss till olika myndigheter, har i den föreliggande propositionen framlagts förslag om ändring av ifrågavarande bestämmelser i taxeringsförordningen.

Föredragande departementschefen har funnit de nuvarande bestämmelserna i 145 § 8 mom. vara mindre tillfredsställande med hänsyn därtill, att i vissa fall ersättningen kunde bliva onödigt hög, beroende på att traktamentsersättning för resedygn utginge till sitt fulla belopp ändå att mindre del av dygnet använts för resa. Departementschefen hade därför ansett sig böra förorda jämkning av nämnda bestämmelser därhän, att för dygn, varunder sammanträde icke ägde rum — för vilket dygn traktamentet nu utgör 16 kronor, motsvarande traktamentsklassen D i allmänna resereglementet — reglementets bestämmelser om uppdelning av traktamentsersättning i dag- och natraktamente, reducering av traktamente vid resa av kortare varaktighet m. m. bleve tillämpliga. För dygn, varunder sammanträde ägde rum, skulle däremot som hittills traktamentsersättning utgå med 16 kronor för den, som vore bosatt å annan ort än sammanträdesorten, och med 12 kronor för den, som vore bosatt å nämnda ort, varjämte resekostnadsersättning skulle i likhet med vad för närvarande vore fallet åtnjutas enligt klass II.

*Utskottets
yttrande.*

De föreslagna ändringarna i taxeringsförordningen föranleda ej utskottet till annan erinran, än att den föreslagna formuleringen av 145 § 8 mom. synes tarva omformulering. Enligt berörda lagrum i den föreslagna lydelsen skulle nämligen den ersättning, som tillfaller ledamöter i prövningsnämnd m. fl., vara att hänföra till rese- och traktamentsersättning enligt resereglementet. Då ersättning enligt resereglementet emellertid ej utgår utom vid resa, synes denna formulering oegentlig. Den lydelse utskottet föreslår innebär icke någon saklig avvikelse från den i propositionen avsedda.

*Skogsvärde-
ringsinstruk-
tionen.*

De ändringar, som skett i skogsvärderingsinstruktionen, äro, om man bortser från vad som följer av det här förut anförda, i huvudsak av rent formell natur och torde ej erfordra särskild redogörelse.

*Utskottets
yttrande.*

Såvitt utskottet kan finna, äro de ändringar, som föreslagits i skogsvärderingsinstruktionen, ägnade att befordra enhetlighet och reda i taxeringsarbetet. Utskottet har ingen anmärkning att framställa mot förslaget i denna del.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

Utskottets
hemställan.

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 220, icke kunnat oförändrad bifallas samt med avslag å de likalydande motionerna I: 364 av herr Fritiof Gustafson m. fl. och II: 540 av herr Persson i Falla m. fl., de likalydande motionerna I: 365 av herr Sederholm m. fl. och II: 538 av herr Gustafson i Kasenberg m. fl., motionerna I: 366 av herrar Gabrielsson och Tamm, II: 354 av herr Andersson i Stockholm m. fl., II: 524 av herr Laurén, II: 528 av herrar Mårtensson och Karlsson i Munke-dal samt II: 539 av herrar Ericson i Boxholm och Isacsson, för sin del

a) antaga ovan införda förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändringen att anvisningarna till 9 §, punkterna 2 och 3, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

2. Vid värdesättning — — — eller otillräckliga;

mera betydande trädgårdsanläggning eller bestånd av växande träd å åker eller äng, som kan påverka fastighetens saluvärde;
särskilda naturtillgångar — — — angivna enhetsvärden.

3. Taxering av — — — påräkneliga varaktighetstid.

Då emellertid tillfredsställande uppgifter för bedömande av de i det föregående angivna förhållandena vanligen ej torde stå till förfogande, bör vid taxering av kraftverk följande värderingsmetod i regel komma till användning.

Vattenfallet såsom — — — i dammanläggningen.

b) antaga ovan införda förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379) med den ändringen att 145 § 8 mom. i nedan angiven del erhåller följande lydelse:

8 mom. De personer — — — med nämnden,

äga att för inställelsen åtnjuta *dels* resekostnadsersättning enligt reseklass II i allmänna resereglementet, *dels* arvode med belopp, som för dygn, varunder sammanträde ägt rum, utgör tolv kronor, om de äro bosatta å sammanträdesorten, och sexton kronor, om de ej äro bosatta å sammanträdesorten, samt för dygn, varunder sammanträde ej ägt rum,

motsvarar traktamentsersättning enligt traktamentsklass D i allmänna resereglementet.

Ersättning efter — — — i taxeringsfrågor.

c) antaga ovan införda förslag till förordning med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet.

Stockholm den 12 maj 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Boman, Bergman*, Björnsson, Åström, Jönsson i Slåtåker, Jönsson i Boa*, Lövgren i Nyborg*, Olsson i Ramsta, Olsson i Golvvasta, Nilsson i Hörby, Forssberg, Andersson i Boda, Hjalmarsson, Ericson i Boxholm, Laurén, Werner, Eklund och Larson i Tönnersa*.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

1) av herrar *Bärge, Björnsson, Åström, Lövgren* i Nyborg, *Hjalmarsson, Ericson* i Boxholm, *Werner* och *Eklund*, vilka anført:

»Frågan om avvägning av repartitionstalen för olika slag av fastighetsvärden sammanhänger på det närmaste med andra viktiga alltjämt olösta beskattningsproblem inom vårt kommunala garantiskattesystem sådana som t. ex. frågorna om allmän näringskatt och om en rationell skatteutjämnning mellan olika kommuner. Det synes oss därför av principiella skäl betänkligt att utan samband med en lösning av dylika problem nedskriva repartitionstalet för jordbruksfastighet från sex till fem procent.

Då en skattelättnad för skuldsatta jordbrukare tvivelsutan på grund av rådande jordbrukskris är synnerligen önskvärd, skulle vi likväl inom

utskottet med bortseende från dylika betänkligheter gärna röstat för en sådan nedskrivning, om den kunde väntas ge ett från olika synpunkter tillfredsställande resultat. Den av 1930 års skatteberedning verkställda undersökningen rörande förskjutningen av skattebördan mellan olika slag av skattskyldiga, för det fall att Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag genomfördes, visar emellertid, att detta med all sannolikhet icke kommer att bliva fallet. Så visar det sig, att de påräkneliga skattelättnaderna för jordbrukare komma att spela en fullkomligt underordnad roll vid sidan av de högst betydande olikheterna i fråga om kommunal skattebördan mellan ekonomiskt likställda jordbrukare, bosatta i kommuner med större eller mindre uttaxeringsprocent. De i ock för sig obetydliga skattelättnaderna skulle vidare bli både absolut och relativt mindre för brukare av torp och smålägenheter än för brukare av större egendomar. Därjämte skulle självfallet den av garantiskattesystemet betingade orättvisan alltjämt kvarstå, att en skuldsatt jordbrukare icke kan i samma grad som andra skattskyldiga för skattelindring tillgodogöra sig avdrag för skuldräntor samt orts- och familjeavdrag. Huvudsyftet med den föreslagna partiella skattereformen blir således enligt vår mening väsentligen förfelat.

För löntagare och därmed jämförliga skattskyldiga beräknas visserligen reformen vid i övrigt oförändrade förhållanden icke i medeltal föranleda mera betydande ändringar i den kommunala skattebördan. Men detta utesluter givetvis icke, att skattehöjningen för sådana skattskyldiga i vissa kommuner kan bliva mycket betungande. Och vid 1933 års fastighetstaxering har man att vänta en avsevärd sänkning av värdena på jordbruksfastigheter och en däremot svarande minskning av det kommunala skatteunderlaget. Enbart till följd härav kan skatteökningen för sådana skattskyldiga på sina ställen bliva oberäkneligt tung, i synnerhet som skatten mycket ofta skall betalas ur en inkomst, som på grund av den allmänna depressionen är lägre än den, varpå skatten uttaxerats. Vid sådant förhållande kunna vi icke tillstyrka en sänkning av reparationstalet för jordbruksfastighet.

Skulle likväl riksdagen besluta en sådan, nödgas vi som kompensation förorda, att ortsavdrag medgives åtminstone i ortsgrupp I av den storlek, som föreslås i motion II: 539 av herrarna Ericson i Boxholm och Isaacson.

Bland de ändringar, som i övrigt föreslagits, finna vi höjningen av omkostnadsavdraget för skötsel och vård av skog från 25 procent till 33 $\frac{1}{3}$ procent mindre välbetänkt. Oavsett att skogskommunerna, särskilt i Norrland, äro för sin hushållning i hög grad beroende av ett tillräckligt skatteunderlag, finna vi det icke riktigt, att enbart på grund av nedgången i virkespris ändra en koefficient sådan som denna, vilken en gång bestämts så, att den skulle oberoende av tillfälliga konjunkturväxlingar medge ett i medeltal tillräckligt avdrag.

Under åberopande av vad nu anförts hemställa vi,

1) att riksdagen med anledning av motionen II:539 av herrar Ericson i Boxholm och Isacsson måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 220, i vad den avser ändring av paragraferna 2, 45 och 50 kommunalskattelagen den 28 september 1928,

eller, därest denna vår hemställan icke bifalles, att 50 § 2 mom. skall hava följande lydelse:

För fysisk person — — — överskjuter ortsavdraget. Återstår efter tillämpning av föregående stycke för skattskyldig, vilkens hemortskommun tillhör ortsgрупп 1 och 2 och ej utgör stad, av den taxerade inkomsten högst 500 kronor, skall denna ytterligare minskas med respektive 40 och 20 kronor.

Finnes skattskyldig — — — 700 kronor.

Vad därefter — — — beskattningsbar inkomst.

2) att riksdagen måtte besluta, att det i anvisningarna till 9 § kommunalskattelagen under punkt 4 samt under punkt 6 i Förslag till förordning med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet medgivna omkostnadsavdraget skall såsom hittills vara en fjärdedel.»

2) av herrar *Björnsson, Laurén, Werner och Eklund*, vilka anført:

»Behovet av lagstiftning för att närmare reglera gränsen mellan kapital- och pensionsförsäkringar synes med den utbredning, som kombinerade dylika försäkringar nu tagit, och den villrådighet, som i praxis rått rörande dessas behandling, vara ådagalagt. Mot en omedelbar reform har emellertid framställts erinran i motionen nr 524 i andra kammaren, däri av anförda skäl hemställts om förnyad utredning av hit hörande och därmed sammanhängande frågor. I den motivering, som härvid framlagts, har särskilt betonats de egentliga pensionsförsäkringarnas stora sociala betydelse och den omständigheten, att den beskattning, som gällde för dylika försäkringar, i praktiken verkade lindrigare än den beskattning, som träffade övriga former av livförsäkring. En utvidgning av pensionsförsäkringarnas begrepp skulle därför i verkligheten också betyda en skattelindring, som ej vore motiverad. Tillika hava för förnyad utredning anförts vissa skäl, som närmast åsyfta andra spörsmål än dem, som propositionen egentligen avser att reglera. Enligt vår mening kan man vid bedömandet av frågan, huruvida en viss typ av försäkring skall i fråga om beskattning behandlas som pensionsför-

säkring, icke bortse från de betydande skiljaktigheter i effekt de olika skattesystemen emellan, vilka synas vara för handen. Innan beslut fattas om en utvidgning av begreppet pensionsförsäkring, synes det därför påkallat, att utredning verkställas, vilken klarlägger dessa skiljaktigheter.

Vad speciellt angår den i propositionen föreslagna utvidgningen av begreppet pensionsförsäkring till att omfatta vissa kombinationer av livränteförsäkring och kapitalförsäkring, synes en sådan utvidgning vara ägnad att framkalla betänkligheter, såväl med hänsyn till att sådana försäkringar i icke ringa utsträckning medföra utbetalning i form av ett på en gång utfallande kapital, som ock med hänsyn till att förslaget icke innebär något effektivt hinder mot återköp och belåning.

Beträffande den klarläggning av begreppet pensionsförsäkring, som propositionen åsyftar gentemot begreppet kapitalförsäkring, dela vi den i propositionen uttalade meningen om önskvärdheten av dylik klarläggning. Med hänsyn till de av motionären berörda möjligheterna att under understödsföreningens form inränga inrättningar, vilka ej blott hava pensionskassas syften utan även hava en mer eller mindre framträdande funktion som sparkassa, synes dock begreppet pensionsförsäkring vara i behov av en klarläggning gentemot de icke försäkringsmässiga sparformerna.

På grund av vad sålunda anförts hava vi inom utskottet hemställt, att riksdagen måtte,

1) med bifall i övrigt till utskottets hemställan avslå förslaget till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), i vad angår 32 och 46 §§ samt anvisningarna till 31 och 32 §§, ävensom förslaget till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), i vad angår 33 och 35 §§; samt

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående effekten av de i bruk varande systemen för olika sparformers beskattning ävensom den lämpliga avgränsningen av begreppet pensionsförsäkring i kommunalskattelagens mening.»